parvis magnam vim facit in dando, 22. *q.* 118. 8. *ad* 4.

Cimiterium conſecratum vendi poteſt ratione terræ, & in neceſsitate Eccleſiæ, non autem ut res ſacra, quia eſſet ſimonia, 22. *q.* 100. 4. *ad* 3.

In operationibus affectus eſt quidam circulus, ſicut etiam in operationibus intellectus, 12. *q.* 26. 2. *c.*

1 Circumciſio erat ſacramentum præparatorium ad baptiſmum, licet minus expreſſe figurans eum, quoad exteriora, quam columna nubis, & tranſitus maris rubri, quæ tamen non erant ſacramenta, quia non fiebat aliqua profeſsio fidei per ea, ſicut per circumciſionem, 3. *q.* 70. 1. *ad* 2.

2 Erat præparatoria baptiſmi, quoad profeſsionem fidei, ſed baptiſmus Joannis quoad exercitium actus, 3. *q.* 70. 1. *ad* 3.

3 Non continetur inter ſacramenta veteris legis, quia non erat ex Moyſe, ſed ex patribus, 12. *q.* 103. 1. *ad* 3.

4 Erat quædam profeſsio fidei Chriſti, aggregans collegio fidelium, præparatoria, & figura baptiſmi, 12. *q.* 102. 5. *c. ad* 1. & *ad* 3. & 3. *q.* 68. 1. *ad* 1. & *q.* 70. 1. 2. *o.*

5 Eſt quædam profeſsio legis obſervandæ, 3. *q.* 37. *pr.* & *q.* 40. 4. *c.* & *q.* 70. 4. *c. fin.*

6 Significat tria, ſcilicet caſtitatem, depoſitionem peccatorum, & immortalitatem, 12. *q.* 102. 5. *ad* 1.

7 Habet quadrupliciter expreſſam ſimilitudinem abolitionis peccati originalis, ſcilicet ratione membri, pellis circularis, pœnæ, & ſanguinis, 3. *q.* 37. 1. *c.*

8 Erat neceſſaria ad diſtinctionem, & ſignificationem, 12. *q.* 102. 5. *ad* 1. & 3. *q.* 70. 1. *o.*

9 Datur in fœdus ęternum, quoad ſignificatum, & quod ſuccedit ei; vel capitur pro ſæculo, quod habet finem, ſed non determinatum nobis, 12. *q.* 102. 5. *ad* 1.

10 Ratio litteralis triplex circumciſionis. Prima, & principalis eſt proteſtatio fidei unius Dei: ſecunda debilitatio concupiſcentię in illo membro: tertia fugillatio ſacrorum Veneris, & Priapi, in quibus illa pars honorabatur. Sed ratio figuralis eſt figura ablationis corruptionis per Chriſtum completæ in in octava ætate, ſcil. reſurrectionis, 12. *q.* 102. 5. *ad* 1.

11 Circumciſio debuit differri uſque ad tempus Abrahæ, 12. *q.* 102. 5. *ad* 1. & 3. *q.* 76. 2. *o.*

12 Debuit dari ante legem Moyſi, 12. *q.* 103. 1. *ad* 3. item 3. *q.* 70. 2. *ad* 2.

13 Ceſſare debuit divulgato Evangelio, 12. *q.* 103. 1. 3. *ad* 4.

14 Neceſſario fiebat octavo die, non autem prius etiam imminente morte, 12. *q.* 102. 5. *ad* 1. & 3. *q.* 70. 3. *ad* 3.

15 Idem judicium eſt de pueris mortuis ante octo dies, vel mortuis incircumciſis in deſerto, ſicut de pueris mortuis ante inſtitutionem circumciſionis, 3. *q.* 70. 4. *ad* 3.

16 Diſpenſatum fuit à Deo, ne circumciderentur, in deſerto, duplici ratione, ſcilicet ex ignorantia motus caſtrorum, & ex non indigentia ſigni, ſed peccabant ſi ex negligentia, 3. *q.* 70. 4. *ad* 3.

17 Non fit nunc, nec antiquitus cum cultro lapideo, niſi in quibuſdam famoſis, 3. *q.* 70. 3. *ad* 2.

18 Neceſſario fiebat in membro generationis, 12. *q.* 102. 5. *ad* 1. item 3. *q.* 66. 7. *ad* 3. item *q.* 70. 3. *ad* 1.

19 Data fuit convenienter ſoli populo Iſrael, 3. *q.* 70. 2. *ad* 3.

20 Mulieres non circumcidebantur, quia circumciſionis inſtitutio eſt in ſignum fidei Abrahæ, qui credidit; ſed patrem futurum Chriſti ſibi repromiſsi. Et ideo convenienter ſolis maribus competebat. Et etiam peccatum originale contra quod ſpecialiter circumciſio ordinabatur, à patre trahitur, & non à matre, 3. *q.* 70. 2. 4.

21 Chriſtus voluit circumcidi ſeptuplici ratione, ſcilicet ut oſtenderet veritatem carnis humanæ, ut approbaret circumciſionem quam olim Deus inſtituerat, ut probaret ſe eſſe de genere Abrahę, qui circumciſionis mandatum acceperat, ut Judæis excuſationem tolleret, ne eum reciperent ſi eſſet incircumciſus, ut obedientiæ virtutem nobis ſuo commendaret exemplo, ut qui in ſimilitudine carnis peccati advenerat, remedium quo caro peccati conſueverat mundari, non reſpueret, & ut legis onus in ſe ſuſtinens, alios à legis onere liberaret, 3. *q.* 37. 1. *o.* item *q.* 40. 4. *c.*

22 Per circumciſionem homines inſtituebantur generaliter in ſtatu colendi Deum. Et ſine ea nullus admittebatur ad eſum agni paſchalis, nec ad aliquid legalium, 12. *q.* 102. 5. *c.*

23 Conferebat gratiam quoad omnes effectus poſitivos, & privativos, 3. *q.* 62. 6. *ad* 3. & *q.* 70. 4. *o.*

24 Conferebat gratiam, & erat meritoria, ex opere operante tantum, ideſt inquantum erat fidei ſignum de paſsione Chriſti futura; non autem ex opere operato, ideſt, ex virtute circumciſionis, 3. *q.* 62. 6. *ad* 3. & *q.* 70. 4. *ad* 1.

25 Non imprimebat characterem, 3. *q.* 63. 1. *ad* 3. item *q.* 70. 4. *c. fin.* item *q.* 72. 5. *ad* 3.

26 Non aperiebat cœlum, per accidens, ſcil. quia nondum erat ſolutum pretium, 3. *q.* 70. 4. *ad* 4.

27 Ante circumciſionem ſola fides ſalvabat, & tollebat peccatum originale, 3. *q.* 68. 1. *ad* 3. & *q.* 70. 4. *ad* 2.

28 Prin-

28 Principaliter tollebat peccatum originale, & conſequenter quodlibet aliud, 3. *q.* 38. 3. *ad* 3. item *q.* 62. 6. *ad* 3. item *q.* 70. 4. *o.*

Circumſcribi localiter eſt proprium corporum, ſecundum eſſentiam vero circumſcribi convenit omni creaturæ, ſecundum Ambroſ. 1. *q.* 50. 1. *ad* 3.

Circumſpectio attendit circumſtantias in negotio morali, 22. *q.* 48. *c.* item *q.* 49. 7. *o.*

1 Circumſtantia eſt accidens actus humani attingens eum extrinſece, 12. *q.* 7. 1. *o.* item 3. *c.* item *q.* 18. 3. *o.* & *q.* 88. 5. *c.*

2 Illa conditio ex qua dependet ſubſtantia actus, non eſt circumſtantia, 12. *q.* 7. 3. *ad* 3. item 22. *q.* 154. 1. *c. ad* 4.

3 Circumſtantia actus moralis dicitur dupliciter, ſcilicet proportio ejus ad aliquid, & res cui proportionatur, 12. *q.* 18. 4. *ad* 2.

4 Circumſtantiæ actus moralis ſunt ſeptem, ſcil. quis, quid, ubi, per quæ, cur, quomodo, quando, 12. *q.* 7. 3. *o.*

5 Principalior circumſtantia eſt finis, ſecunda quid; aliæ vero ſecundum quod ſunt propinquiores his, 12. *q.* 7. 4. *o.*

6 Finis proximus operantis, & non operis, nec ultimus, eſt circumſtantia, 12. *q.* 7. 3. *ad* 3.

7 Tempus ſacrum eſt circumſtantia peccati quod fit in eo, 22. *q.* 112. 4. *ad* 3.

8 Nulla circumſtantia aggravat peccatum in infinitum, 22. *q.* 110. 4. *ad* 5.

9 Non poteſt facere de peccato veniali mortale, niſi transferat in aliam ſpeciem, ut differentia, & non ut circumſtantia, 12. *q.* 88. 5. *o.* & 22. *q.* 110. 4. *ad* 5.

10 Eadem conditio reſpectu diverſarum ſpecierum eſt circumſtantia; & de ſubſtantia actus, 12. *q.* 18. 10. *o.* & *q.* 88. 5. *c.*

11 Diverſæ circumſtantiæ diverſi motivi ſemper mutant ſpeciem, ejuſdem autem numquam, 12. *q.* 72. 9. *o.* & 22. *q.* 53. 2. *ad* 3. & *q.* 92. 2. *c.* & *q.* 148. 4. *ad* 1. & *ad* 2. & *ad* 3.

12 Omnis circumſtantia reſpiciens ſpecialem ordinem rationis pro vel contra, dat ſpeciem actui morali, 12. *q.* 18. 5. *ad* 4. & 10. *c.* & 11. *c.* & *q.* 73. 7. *c. ad* 1.

13 Nulla circumſtantia non habens rationem moralis boni vel mali, niſi præſuppoſita alia, ut quantitas, variat ſpeciem, 12. *q.* 18. 11. *o.* & *q.* 73, 7. *c.*

14 * Nulla circumſtantia pręter intentionem peccantis dat ſpeciem peccato, 12. *q.* 72. 1. 8. *c.* & 22. *q.* 43. 1. *c.* & 3. *q.* 88. 4. *ad* 1.

15 Tripliciter aggravat peccatum, ſcilicet mutando ſpeciem, multiplicando rationem peccati, & augendo priorem circumſtantiam, 12. *q.* 73. 7. *o.*

16 De circumſtantiis conſiderat theologus triplici ratione, ſcilicet ſecundum quod per actus humanos homo ad beatitudinem ordinatur, ſecundum quod in eis invenitur bonum, & malum, melius, & pejus, & ſecundum quod ſunt meritorii, vel demeritorii; ſed conſiderat aliter quam moralis, vel politicus, vel rhetor, 12. *q.* 7. 2. *o.*

Finis ſcientię militaris ordinatur ad finem civilis, 1. *q.* 1. 5. *c.*

1 Civis dicitur dupliciter, ſcilicet ſecundum quid, ideſt habitator civitatis, & ſimpliciter ſcilicet qui poteſt agere ut civis, ideſt conſilio, & judicio, 12. *q.* 105. 3. *ad* 2.

2 Virtuoſi civis eſt exponere ſe mortis periculo pro totius reipublicæ conſervatione, 1. *q.* 60. 5. *c.* item 22. *q.* 26. 3. *c.* item *q.* 31. 3. *ad* 2.

3 Mulieribus non convenit ſimpliciter eſſe cives, 12. *q.* 105. 3. *ad* 2.

1 Civitas eſt communitas perfecta, 12. *q.* 90. 2. *c.* & 3. *ad* 3.

2 Impoſsibile eſt quod bonum commune civitatis bene ſe habeat, niſi cives ſint virtuoſi, ſaltem principantes, 12. *q.* 92. 3. *ad* 3.

3 Servi non ſunt pars populi, vel civitatis, 12. *q.* 98. 6. *ad* 2.

1 Clamor ponitur filia iræ ſecundum quod ira eſt in ore, per quem clamorem intelligitur inordinata, & confuſa locutio, 22. *q.* 158. 7. *c.*

2 Clamor Chriſti in Cruce fuit miraculoſus, 3. *q.* 47. 1. *ad* 2.

3 Animal dolens clamat, quia calor, & ſpiritus multiplicati per dolorem emittuntur, 12. *q.* 44. 1. *ad* 2.

1 Claritas corporis glorioſi erit à gloria animæ, 3. *q.* 45. 2. *c.* item *q.* 54. 2. *ad* 1. & *ad* 2.

2 Non erit æqualiter in omni corpore glorioſo, nec in omni parte ejuſdem corporis, 3. *q.* 45. 2. *ad* 3.

3 In poteſtate beatorum erit oſtendere, & occultare ſe, & claritatem ſui corporis, 3. *q.* 54. 1. *ad* 2.

4 Claritas Chriſti transfigurati erat vera, ſed glorioſa, non autem claritas corporis glorioſi, ſed eſt miraculoſa, 3. *q.* 45. 2. *o.*

5 Non erat á corpore ejus, ſed tantum à Deo, 3. *q.* 45. 2. *o.*

6 Claritas veſtimentorum Chriſti ſignificat claritatem ſanctorum, quæ ſuperabitur à claritate Chriſti, ſicut candor nivis à ſplendore ſolis, 3. *q.* 45. 2. *ad* 3.

7 Transfiguratio Chriſti fuit ſecundum claritatem tantum, & non ſecundum aliam dotem, 3. *q.* 45. 1. *ad* 3.

8 Ex ſcriptura certum eſt corpora poſt reſurrectionem fore lucida, *Supplem. quæſt.* 85. 1. *c.*

9 Cla-

7 Omnis motus concupiſcibilis cauſatus ex apprehenſione ſemper eſt peccatum, non autem ſi ſit ex qualitate organi, 12. *q.* 17. 7. *o.*

8 Peccata concupiſcibilis ſunt turpiora, & minus gravia peccatis iraſcibilis, 12. *q.* 73. 5. *ad* 3. item 22. *q.* 42. 2. 3. 4. *o.* item *q.* 156. 4. *c.*

9 Condemnatus juſte ad mortem poteſt fugere, non autem ſe defendere. Si vero injuſte, poteſt utrumque, ſi non ſit ſcandalum, 22. *q.* 69. 4. *c.*

1 Conditionalis cujus antecedens & conſequens ſunt impoſsibilia, poteſt eſſe vera, ut ſi dicatur: Si homo eſt aſinus, habet quatuor pedes, 1. *q.* 25. 3. *ad* 2. item *q.* 44. 1. *ad* 2.

1 Confeſsio triplex, ſcilicet actus exterior fidei vel juſtitiæ; actus latriæ, ſcilicet gratiarum actio & laudatio Dei; & actus pœnitentiæ, ſcilicet confeſsio peccatorum, 22. *q.* 3. 1. *o.* item *q.* 12. 1. *ad* 2.

2 Confiteri fidem in periculo mortis non eſt tantum fidei, ſed indiget auxilio virtutis fortitudinis, & gratia ſacramentali confirmationis, 22. *q.* 3. 1. *ad* 2.

3 Actus omnium virtutum, ſunt à fide formata imperative, ſed confeſsio fidei elicitive, 22. *q.* 3. 1. *ad* 3.

4 Confeſsio fidei eſt de neceſsitate ſalutis tunc ſolum, quando periclitatur honor Dei, vel utilitas proximi, 22. *q.* 3. 2. *o.*

5 Blaſphemia opponitur confeſsioni fidei, 22. *q.* 13. 1. *o.* item 2. *ad* 2. & 3. *c.*

6 Confeſsio peccatorum duplex, ſcilicet interior Deo, & exterior ſacerdoti, 3. *q.* 68. 6. *c. ad* 2.

7 Prẹſupponit actualem contritionem delentem culpam, ideo directe ordinatur ad dimiſsionem pœnæ, 3. *q.* 87. 1. *c.*

8 Quilibet tenetur confiteri de peccato mortali, cum propoſito non peccandi, & tenetur confiteri peccatum ſuum, quod dubitat eſſe mortale, & cauſas vel occaſiones ſufficientes peccati mortalis, ſive circumſtantias aggravantes in infinitum, 3. *q.* 87. 1. *ad* 1.

9 Quilibet tenetur confiteri numerum ſuorum peccatorum ſicut poteſt, quia peccatum in ſpecie non eſt unum peccatum numero, ſed multa. Contritio etiam eſt in conſpectu Dei, qui uno intuitu omnia videt. Sed confeſsio fit homini, cui ſigillatim oportet omnia exponi. Et præterea oportet de omni peccato mortali quod memoriæ occurrit, ſingulariter dolere, 3. *q.* 87. 1. *c.*

10 Non confitens aliquod peccatum, propter ignorantiam facti, aut quia oblitus eſt, excuſatur á fictione: non autem ſi propter ignorantiam juris, 22. *q.* 53. 2. *ad* 2.

11 Conceſſum eſt prẹlatis à jure, quod poſsint ſibi eligere confeſſores, quia prælati habent diſpenſare ſacramenta, & interior perfectio ad hoc requiritur, quod aliquis digne hujuſmodi actus exerceat, qui etiam confeſſores quantum ad hoc ſunt eis ſuperiores, 22. *q.* 184. 6. *c.*

12 Sacerdos in nullo caſu debet revelare confeſsionem, 22. *q.* 70. 1. *ad* 2.

13 De quolibet confeſſore dicitur: Non eſt inventus ſimilis illi, 12. *q.* 66. 2. *ad* 2.

14 Sacramentalis confeſsio eſt de neceſsitate ſalutis ejus qui in peccatum actuale, vel mortale cecidit, 5. *q.* 6. 1. *o.*

15 Confeſsio quẹ neceſsitatem ſacramentalem habet, non de jure naturali eſt, ſed de divino, 5. *q.* 6. 2. *o.*

16 Quamquam peccatores tantum ex divino jure ad confeſsionem teneantur, ex vi tamen poſitivi juris omnes Chriſti fideles ad eam, ſemel ſaltem in anno, tenentur, s. *q.* 6. 3. *o.*

17 Ad hoc quod ſit idonea confeſsio requiritur quod os cordi concordet, ut ſolum hoc os accuſet, quod conſcientia tenet, s. *q.* 6. 4. *o.*

18 Quamquam ſtatim omnes de ſuis dolere peccatis teneantur, de neceſsitate tamen ſalutis non eſt, ut ſtatim peccata ſua confiteantur, ſed habita copia confeſſoris, & ſtatutis ab Eccleſia pro pœnitentia temporibus, s. *q.* 6. 5. *o.*

19 Sicut Papa non poteſt diſpenſare ut aliquis ſine baptiſmo ſalvetur, ita nec quod ſalvetur ſine confeſsione, s. *q.* 6. 6. *o.*

20 Confeſsio eſt per quam latens morbus ſpe veniæ aperitur, s. *q.* 7. 1. *o.*

21 Cum per confeſsionem aliquis ore confiteatur quod corde tenet, confeſsio bonum eſt ex genere, & eſt actus virtutis, ſed tamen poteſt male fieri, niſi aliis debitis circumſtantiis veſtiatur, s. *q.* 7. 2. *o.*

22 Confeſsio eſt actus virtutis pœnitentiæ elicitus, quamvis ſecundum alias rationes ad multas virtutes pertinere poſsit, s. *q.* 7. 3. *o.*

23 Cum ſolus ſacerdos miniſter ſit ſacramenti pœnitentiæ, ſoli ſacerdoti facienda eſt ſacramentalis confeſsio, s. *q.* 8. 1. *o.*

24 In neceſsitate etiam laicus vicem ſacerdotis ſupplet, ut ei confeſsio fieri poſsit, s. *q.* 8. 2. *o.*

25 Confeſsio laico facta ſacramentale quoddam eſt, quamvis non ſit perfectum ſacramentum, & ex charitate procedens, & talibus natum eſt peccatum veniale remitti, ſicut per tunſionem pectoris & aquam benedictam, s. *q.* 8. 3. *o.*

26 Non modo ſacerdoti ſed proprio ſacerdoti, qui imperandi juriſdictionem & poteſtatem habet, confiteri peccata neceſſarium eſt, s. *q.* 8. 4. *o.*

27 Poteſt aliquis ex privilegio vel ſuperioris mandato, alii, quam proprio ſacerdoti, ſua peccata confiteri, & ab illo abſolvi, s. *q.* 8. 5. *o.*

28 Cum neceſsitas legem non habeat, in neceſsitatis articulo, quilibet ſacerdos à quibuſcumque peccatis, etiam ab excommunicatione quemlibet abſolvere poteſt, s. *q.* 8. 6. *o.*

29 Secundum quantitatem culpæ, tametſi taxanda ſit ſatisfactionis pœna, quia tamen pœnæ in peccatorum remedium injunguntur, non ſolum ſecundum culpæ quantitatem, ſed etiam ſecundum conditionem perſonarum taxandæ ſunt, s. *q.* 8. 7. *o.*

30 Confeſsio ut eſt pars ſacramenti, poteſt nonnumquam in eo eſſe, qui non contritus, & ſine charitate eſt; ut vero virtutis actus eſt, non poteſt abſque charitate in aliquo eſſe, s. *q.* 9. 1. *o.*

31 De neceſsitate confeſsionis eſt, quod homo omnia peccata confiteatur, quæ in memoria habet; quod ſi non faciat, non eſt confeſsio, ſed confeſsionis ſimulatio, s. *q.* 9. 2. *o.*

32 Proprio ore peccatorum confeſsio facienda eſt, niſi naturæ ad hoc aliquod impedimentum adfuerit, s. *q.* 9. 3. *o.*

33 Sit ſimplex, humilis confeſsio, pura, fidelis,
Atque frequens; nuda, diſcreta, libens, verecunda,
Integra, ſecreta, lachrymabilis, accelerata,
Fortis, & accuſans, & ſit parere parata, s. *q.* 9. 4. *o.*

34 Confeſsio liberat hominem à culpa, ſicut & baptiſmus, s. *q.* 10. 1. *o.*

35 Abſolvit hominem aliquo modo à pœna, ſecundum majorem vel minorem confitentis diſpoſitionem, s. *q.* 10. 2. *o.*

36 Januas Paradiſi aperire dicitur, quod à culpa, & pœnẹ reatu abſolvit, s. *q.* 10. 3. *o.*

37 Spem ſalutis tribuit, quod per eam homo ſe clavibus Eccleſiæ ſubjicit, s. *q.* 10. 4. *c.*

38 Per confeſsionem generalem delentur peccata mortalia oblita, ſi vero peccatum mortale memoria teneat quis, confeſsione ſpeciali eſt opus, s. *q.* 10. 5. *o.*

39 Tamquam violator ſacramenti peccat, qui confeſsionem revelat, s. *q.* 11. 1. *o.*

40 Sigillum confeſsionis extendit ſe ad illa de quibus eſt ſacramentalis confeſsio, & ſimul ad illa omnia, per quæ poſſet peccator vel peccatum deprehendi, s. *q.* 11. 2. *o.*

41 Sicut ſacerdoti competit ſigillum confeſsionis ut Dei miniſtro, ita ei eccleſiaſtico, cui propter neceſsitatem confeſsionem audire contingit, competere dicitur peccata celare, s. *q.* 11. 3. *o.*

42 Cum confitens efficere poſsit, ut ſacerdos ſciat illud ut homo, quod ſciebat ut Deus, dum detegendæ confeſsionis facultatem tribuit, ſi illam revelet; non violat ſigillum confeſsionis, ſed citra ſcandalum id fieri debet, s. *q.* 11. 3. *c.*

43 Si immineat neceſsitas, poteſt confeſſor prodere, quæ ſibi in confeſsione dicta fuerunt, modo ante aut poſt confeſsionem ea reſciverit, ita tamen, ut ea dicat ut homo, non ut Deus, s. *q.* 11. 5. *o.*

1 Confirmatio eſt ſacramentum, 3. *q.* 65. 1. *c.* item *q.* 72. 1. *o.*

2 Nobilius ſacramentum baptiſmo, quoad miniſtrum, & gratiam, & ſimpliciter, ſed quoad remiſsionem peccatorum eſt é converſo, 3. *q.* 72. 11. *ad* 2.

3 Chriſma, ideſt oleum olivarum cum balſamo, eſt propria materia ejus, 3. *q.* 72. 2. *o.* & *q.* 84. 1. *ad* 1.

4 Habet determinatam formam, ſcilicet conſigno te ſigno crucis, & confirmo te chriſmate ſalutis, in nomine Patris, & Filii & Spiritus Sancti. Amen, 3. *q.* 72. 4. *o.* & *q.* 84. 3. *c.*

5 Eſt ſpirituale augmentum promovens hominem in ſpiritualem ætatem perfectam, 3. *q.* 72. 1. 5. 6. *c.* & 7. *ad* 1. & 8. 10. *c.* & 11. *ad* 2. & *q.* 73. 1. *c.* & *q.* 84. 1. *c.*

6 Non eſt de neceſsitate ſalutis, ſed eſt ſacramentum neceſsitatis, quoad bene eſſe ſpiritualis vitæ. Et tamen contemptus hujus ſacramenti eſt periculoſus, 3. *q.* 65. 4. *c.*

7 Fuit immediate inſtituta á Chriſto quando impoſuit manus ſuper pueros, non exhibendo, ſed promittendo, 3. *q.* 72. 1. *ad* 1.

8 Confertur tantum ab epiſcopis, 3. *q.* 65. 3. *ad* 2. & *q.* 72. 4. *ad* 3. & 11. *o.* & 12. *ad* 1.

9 Conferri poteſt à ſimplici ſacerdote ex commiſsione ſolius Papæ, non autem à diacono, 3. *q.* 72. 11. *ad* 1.

10 Confirmans & confirmandus debent eſſe in gratia. Et debent eſſe confeſsi, & jejuni de conſilio, non autem de præcepto, 3. *q.* 72. 7. *ad* 1. & 12. *ad* 1.

11 Confirmandus debet teneri ab alio confirmato cujuſcumque ætatis, vel ſexus, 3. *q.* 72. 10. *o.*

12 Confirmatio debet dari cuilibet baptizato cujuſcumque ẹtatis, ſexus & conditionis, etiam morienti, 3. *q.* 72. 8. *o.*

13 Datur tantum in fronte ad liberam confeſsionem nominis Chriſti, & ad fortiter defendendum dignitatem acceptam, 3. *q.* 72. 9. *o.* item 11. *ad* 3.

14 Confirmati conformantur Chriſto, & configurantur ei per ſignum crucis, quaſi duci, 3. *q.* 72. 1. *ad* 4. & 4. *ad* 3. & 9. *c.*

15 Chriſtus non debuit ſumere ſacramentum confirmationis, nec ordinis, quia ab initio ipſe fuit gratia pleniſsimus, 3. *q.* 72. 1. *ad* 4. item 3. *c.*

16 In confirmatione confertur plenitudo gra-

19 Proficere in cognitione contingit dupliciter, ſcil. ex parte docentis, qui proficit, ut in ſcientiis humanis, vel ex parte diſcentis, ut in fide, 22. q. 1. 7. *ad* 2.

20 Perfectio cognitionis duplex, ſcil. ex parte cogniti, & ex parte cognoſcentis. Primum attenditur ratione modi, ſecundum vero ratione potentiæ & habitus, 3. q. 10. 4. *ad* 1.

21 Cognitio quam per rationem naturalem habemus, duo requirit, ſcil. phantaſmata, & lumen naturale intelligibile, 1. q. 12. 13. *c.*

22 Eſt imperfecta tripliciter, ſcil. ratione objecti, ut veſpertina; ratione medii, ut opinio; & ratione ſubjecti, ut fides. Prima & ſecunda poteſt eſſe ſimul cum perfecta, non autem tertia, 1. q. 58. 7. *ad* 3. & 12. q. 62. 7. *ad* 1. item q. 67. 3. *c.*

23 * Cognoſcere aliquid in univerſali eſt imperfectius, quam cognoſcere in ſpeciali, 1. q. 5. 3. *ad* 2.

24 Cognitio ſingularium pertinet ad perfectionem animæ intellectivæ, ſecundum cognitionem practicam, non autem ſecundum ſpeculativam, 3. q. 11. 1. *ad* 3.

25 In carentibus cognitione eſt potentia pertingens ad finem, per modum exequentis, non autem per modum imperantis, 12. q. 11. 2. *c.*

26 Cognitio pertinet ad perfectionem rei in ſe, ſed voluntas in ordine ad alia, 1. q. 60. 2. *c.*

27 Secundum gradus cognitionis ſunt gradus appetitus, 1. q. 80. 1. *c.*

28 Res participes ſunt cognitionis, & voluntatis, ſecundum gradus ſuæ immaterialitatis, 1. q. 14. 1. *c.*

29 Cognitio quælibet fit per aliquam abſtractionem à materia, 1. q. 84. 2. *c.*

30 Nihil cognoſcitur ſecundum quod eſt in potentia, ſed ſecundum quod eſt in actu, 1. q. 12. 1. *c.* & q. 14. 3. *c.* & q. 84. 2. *c.* & q. 87. 1. 2. 3. *c.*

31 Cognoſcens diſtinguitur á non cognoſcente, per hoc quod poteſt habere formam alterius, 1. q. 14. 1. *c.* & q. 80. 1. *c.*

32 Omnis cognitio naturalis eſt vera. Sed veritas ejus eſt alia à veritate cognitionis infuſæ, vel acquiſitæ, 1. q. 60. 1. *ad* 3.

33 Impoſsibile eſt aliquam cognitionem eſſe totaliter falſam, ſine aliqua veritate, 22. q. 172. 6. *c.*

34 Mutata re, cognitio noſtra variatur, vel de veritate in falſitatem, vel é converſo, ſi duret eadem opinio, vel de una opinione in aliam, 1. q. 14. 15. *ad* 3.

35 Nullus obliviſcitur cognitorum naturaliter, 1. q. 84. 3. *c.*

36 Quælibet virtus cognoſcitur per cognitionem eorum in quæ poteſt, 3. q. 10. 2. *c. fin.*

37 Privatio non cognoſcitur, niſi per habitum ſibi oppoſitum, 1. q. 14. 10. *c.* & 12. q. 100. 6. *ad* 2.

38 Cognitio diſcurſiva eſt quando ex prius notis in ignotum devenitur, 1. q. 58. 3. *ad* 1.

39 Senſitiva ordinatur ad duo, ſcilicet ad ſuſtentationem corporis, vitando nociva, & acquirendo neceſſaria, ſecundo ad cognitionem intellectivam practicam, & ſpeculativam. Primum convenit omni animali, ſecundum autem ſoli homini, 22. q. 167. 2. *c.*

1 In coitu abſorbetur uſus rationis, propter vehementiam delectationis, 12. q. 34. 1. *ad* 1. item q. 37. 1. *ad* 2. item q. 72. 2. *ad* 4.

2 Coitus vagus non eſt in animalibus, niſi fœmina ſufficiat ad educationem prolis, 22. q. 154. 2. *c.*

Cholera citius cæteris humoribus movetur, ideo cholericus facilius movetur ad iram, quam alii ad ſuas paſsiones, 12. q. 46. 5. *c.*

Colere dicimur homines, quos honore, vel recordatione, vel prҽſentia frequentamus, & alia nobis ſubjecta, ut agros, 12. q. 81. 1. *ad* 4.

Collecta. In aliquibus terris ex antiqua conſuetudine Domini ſuis ſubditis certas collectas imponunt, quæ ſi non ſunt immoderatæ, abſque peccato exigi poſſunt, 22. q. 118. 8. *ad* 4.

1 * Collectivum ſignificat duo, ſcil. multitudinem ſuppoſitorum, & unitatem ordinis, 1. q. 31. 1. *ad* 2.

1 Coloratum eſt proprium objectum viſus, 1. q. 1. 7. *c.* item q. 45. 4. *ad* 1.

2 * Color eſt objectum materiale viſus, formale vero eſt lumen, 22. q. 1. 3. *c.* item q. 25. 1. *c.*

3 * Color non eſt coloratus, ſed clarus. Similiter albedo, 12. q. 55. 4. *ad* 1.

4. * Lumen facit quod color qui eſt viſibilis in potentia, fiat viſibilis in actu, 1. q. 67. 3. *ad* 3. item q. 79. 3. *ad* 2.

1 Columba habet ſeptem proprietates, ad deſignandum ſeptem dona Spiritus Sancti, ſcilicet quia columba ſecus fluenta habitat, meliora grana eligit, alienos pullos nutrit, non lacerat roſtro, felle caret, in cavernis petrҽ nidificat, & gemitu pro cantu habet, 3. q. 39. 6. *ad* 4.

2 Columba quæ apparuit ſupra Chriſtum baptizatum, convenit ſoli Spiritui Sancto, ut ſignum. Sed ut res, & effectus convenit toti Trinitati. Unde & inſtinctus ejus quo movebatur ad motum naturæ ſicut ex cauſa ſpirituali, cauſabatur ex Deo, 1. q. 43. 7. *ad* 3. item 22. q. 95. 7. *c.* item 3. q. 39. 8. *ad* 2.

3. Fuit verum animal, 3. q. 39. 7. *c.*

4 Peracto miniſterio converſa eſt in priſtinam materiam, 1. q. 43. 7. *ad* 4. item 3. q. 39. 6. *ad* 2.

Co-

1 Comedere eſt ſumere cibum per potentiam naturalem ſumentis, convertibilem in naturam ejus, 1. q. 50. 3. *ad* 5.

2 Chriſtus poſt reſurrectionem ejus vere comedit, angeli vero nunquam, 1. q. 51. 3. *ad* 5. & 3. q. 54. 2. *ad* 3. & q. 55. 3. *c.* & 6. *c. ad* 1.

3 Comeſtio poteſt eſſe inconveniens dupliciter. Primo totaliter impediendo finem principalem, ideſt, ſalutem corporis, vel finem ſecundarium, ideſt bonam habitudinem in negotiis exercendis, per nimiam ſuperfluitatem vel per defectum ciborum. Secundo reddendo difficilem, vel minus decentem perventionem ad finem, per comeſtionem extra tempus debitum, 22. q. 141. 6. *ad* 2.

4 Qui vult comedere nociva, quodammodo dicimus eum velle infirmari, 22. q. 30. 1. *c.*

5 David comedens panes ſanctos cum ſociis excuſatur, propter neceſsitatem famis, 3. q. 40. 4. *ad* 2.

1 Commutatio duplex, ſcilicet naturalis, ideſt, rei ad rem, vel ad denarios, pertinens ad œconomos vel politicos; alia propter lucrum pertinens ad negotiatores, 22. q. 77. 4. *c.*

2 Duplex, ſcilicet involuntaria, ut in nocumentis; & voluntaria, ut in contractibus, 22. q. 61. 3. *c.*

3 Commutatio ſicut eſt in beneficiis, rependendo gratiam, ſic & in offenſis, puniendo, 3. q. 85. 3. *ad* 3.

1 Quæ ſunt unius generis, poſſunt comparari rei, quæ non eſt in genere, ſcilicet Deo, non autem rei, quæ eſt in alio genere, 1. q. 4. 3. *ad* 2. item q. 6. 2. *ad* 3.

2 Comparatio duplex, ſcil. abſoluta, & reſpectiva, 22. q. 188. 6. *c. princ.*

3 Æqualitatis & ſimilitudinis, 22. q. 105. 2. *ad* 1.

Complacentia peccati venialis non eſt peccatum mortale, niſi ponatur in eo finis, ideſt ſupra Deum, & in contemptum Dei, 12. q. 88. 2. 3. 4. *c.*

1 Omne compoſitum eſt poſterius ſuis componentibus. Et habet cauſam, & actum & potentiam, 1. q. 3. 7. *c.*

2 Omne compoſitum ex materia & forma eſt compoſitum ex quo eſt, & quod eſt, 1. q. 50. 2. *ad* 3.

3 Apud nos compoſita ſunt meliora ſimplicibus, non autem in Deo, 1. q. 3. 7. *ad* 2.

4 Omne compoſitum eſt aliquid, quod non convenit alicui partium ejus, & in eo eſt aliquid quod non eſt ipſum, 1. q. 3. 7. *c.*

1 Comprehendere proprie eſt attingere rem ſecundum omnem modum, & omnem rationem, qua cognoſcibilis eſt, 1. q. 12. 7. *c.* item q. 14. 3. *c.* item 12. q. 43. *ad* 3. & 22. q. 28. 3. *ad* 3.

2 Comprehenſio non eſt alia operatio à viſione, ſed eſt habitudo ad finem habitum, cujus objectum eſt viſio, vel res viſa, 12. q. 4. 3. *ad* 3.

De ratione comprehenſionis ſunt duo, ſc. continere fines rei, & nihil ejus eſſe extra. Secundum convenit infinito, non autem primum, 1. q. 14. 3. *ad* 1.

4 Comprehenſio Dei dupliciter dicitur, ſcilicet attingentia vel tentio Dei, & apprehenſio adæquata Dei. Prima convenit omnibus beatis, non autem ſecunda, 1. q. 12. 7. *ad* 1. item 12. q. 4. 3. *ad* 1.

5 Deus perfectiſsime comprehendit ſeipſum, 1. q. 14. 3. *c.* & q. 62. 9. *c.* & 12. q. 3. 8. *ad* 2.

6 * Nullus intellectus creatus comprehendere poteſt eſſentiam Dei, 1. q. 12. 1. *ad* 1. & 7. *c.* & 8. *c.* & q. 56. 3. *ad* 1. & *ad* 2. & q. 75. 5. *ad* 2. & q. 62. 9. *c.* & q. 86. 2. *ad* 1. & q. 107. 3. *c.* & 12. q. 4. 3. *ad* 1. & q. 93. 2. *ad* 2. & q. 102. 4. *ad* 6. & 3. q. 10. 1. *c.* & 3. *ad* 1.

7 Comprehenſio pertinet ad voluntatem, ſicut & delectatio, quia ejuſdem eſt habere aliquid, & quieſcere in eo, 12. q. 4. 3. *ad* 2.

8 Chriſtus fuit ſimul viator & comprehenſor, 12. q. 113. 4. *ad* 1. & 22. q. 18. 2. *ad* 1. & q. 17. 4. 5. *ad* 3. & q. 175. 4. *ad* 2. & 3. q. 7. 8. *c.* & 3. *ad* 1. & q. 8. 4. *ad* 2. & q. 11. 1. *ad* 2. *c. ad* 2. & q. 15. 10. *c.* & q. 18. 5. *ad* 3. & quæſt. 19. 3. *ad* 1. & q. 30. 2. *ad* 1.

1 Commune duplex, ſcilicet ſecundum rem, & ſecundum rationem. Primum eſt in divinis tantum, ſecundum in omni natura, 1. q. 39. 4. *ad* 3.

2 Triplex, ſcilicet univocum, æquivocum, & analogum, 1. q. 13. 5. 10. *c.*

3 Commune abſolutum eſt prius ſecundum intellectum proprio, commune reſpectivum & divinum eſt poſterius proprio, 1. q. 33. 3. *ad* 1. & 3. q. 7. 13. *ad* 3.

4 Quanto aliquid eſt communius, tanto eſt prius via generationis, 1. q. 20. 1. *c.* & q. 85. 3. *ad* 1.

5 Commune ſemper eſt prius proprio ejuſdem generis, non autem ſi ſint diverſorum generum, 3. q. 7. 13. *ad* 3.

6 Communius prædicatione eſt imperfectius minus communi, ſed communius cauſalitate, eſt nobilius, 12. q. 90. 2. *ad* 2.

7 Bonum commune eſt melius bono privato ejuſdem generis, non autem ſemper, ſi ſint diverſorum generum, 22. q. 152. 4. *ad* 3.

1 Nomen tripliciter eſt communicabile, vel incommunicabile, ſcil. ſecundum rem & rationem, ut homo, ſecundum ſimilitudinem ut leo; ſecundum rationem, vel opinionem, ut Deus, 1. q. 13. 9. *c.*

Hoc

2 Hoc nomen Deus eſt incommunicabile proprie ſecundum rem, ſed eſt communicabile ſecundum rationem, ſecundum opinionem, & ſecundum ſimilitudinem, 1. q. 13. 9. c.

1 Communicatio hominum ad invicem duplex ſcilicet auctoritate principum, ut judicia, pœnæ, & hujuſmodi; & propria voluntate privatarum perſonarum, ut emptio, donatio, & hujuſmodi, 12. q. 105. 2. c.

2 Prohibetur duplici de cauſa, ſcilicet propter periculum, ſicut cum infidelibus, vel in pœnam, ſicut cum excommunicatis, hæreticis ſchiſmaticis, & apoſtatis, 22. q. 10. 9. o.

1 Conceptio Chriſti habuit tria privilegia à Spiritu Sancto, ſcilicet eſſe ſine peccato originali, eſſe Dei & hominis, & eſſe à virgine, 3. q. 27. 2. ad 2. & q. 32. 4. ad 1.

2 Specialiter attribuitur Spiritui Sancto, licet ſit à tota trinitate, & á ſingulis perſonis, 3. q. 32. 1. o. & q. 39. 8. ad 2. & q. 46. 6. c.

3 Eſt de Spiritu Sancto efficienter, ratione corporis, & conſubſtantialiter ratione verbi, 3. q. 32. 2. o. & q. 54. 1. ad 3.

4 Corpus Chriſti non dicitur proprie conceptum de Spiritu Sancto, ſed ex Spiritu Sancto, 3. q. 32. 2. ad 1.

5 Conceptio Chriſti fuit in inſtanti, 3. q. 6. 4. ad 1. & q. 33. 1. 2. 3. o. & q. 36. 4. c.

6 Chriſtus in primo inſtanti ſuæ conceptionis, fuit perfectus ſecundum animam, & figuram corporis, non autem ſecundum quantitatem, 3. q. 33. 2. o.

7 Fuit ſanctificatus quoad animam, & quoad corpus, 3. q. 34. 1. o. item 2. ad 2. item 3. c.

8 Habuit operationem tactus, 3. q. 34. 2. ad 3.

9 Habuit uſum liberi arbitrii, 3. q. 34. 2. o.

10 Habuit plenitudinem gratiæ, & cognitionis, 3. q. 7. 3. 4. c. & q. 34. 2. ad 2. & q. 69. 3. c. & q. 72. 1. ad 4.

11 Habuit majorem gratiam omnibus comprehenſoribus, 3. q. 34. 4. c.

12 Meruit, & in eo plene comprehenſor fuit, 12. q. 5. 7. ad 2. item 3. q. 7. 3. 4. 12. c. & q. 34. 3. 4. o. & q. 45. 1. c. & q. 48. 1. ad 2. & q. 49. 6. ad 3. item q. 54. 2. c.

13 Chriſtus gloriam immortalitatis ſuæ, quam in primo inſtanti ſuæ conceptionis meruit, potuit etiam mereri per actus ſequentes, non ut magis eſſet ejus, ſed ut pluribus cauſis debeatur ei, 3. q. 34. 3. ad 3. item q. 49. 6. ad 2. & q. 59. 3. c.

14 Concepus eſt miraculoſe ex perpetua virgine, non eſt virili ſemine, 3. q. 28. o. & q. 31. 1. ad 3. & 5. o. & ad 3. & q. 34. 1. ad 2. item q. 35. 6. c.

15 Conceptio Chriſti cum dicitur fuiſſe facta ex muliere, ſicut gloſſa dicit, mulierem pro fœmina poſuit ſcriptura, more locutionis Hebræorum. Uſus enim Hebræorum dicit mulieres, non virginitate corruptas, ſed fœminas, 3. q. 28. 1. ad 3.

16 Beata Virgo habuit fidem de conceptione Chriſti, 3. q. 30. 2. c. ad 2.

17 Se habuit active in præparatione materiæ, non autem in conceptione Chriſti, 3. q. 32. 4. o. & q. 33. 4. ad 2.

18 Fuit concepta ex ſemine viri, ideo fuit in Adam, & in aliis patribus, ſecundum rationem ſeminalem, 3. q. 27. 2. ad 4. & q. 31. 6. ad 2. item 8. ad 2.

19 Fuit concepta in peccato originali, 12. q. 81. 4. o. & 3. q. 14. 3. ad 1. & q. 27. 1. ad 3. & 2. c. ad 2. & ad 4. & q. 31. 1. ad 3. & 6. ad 2. & 7. ad 2. & 8. c. ad 2.

20 Feſtum conceptionis Beatæ Mariæ fit in quibuſdam eccleſiis, pro ſanctificatione ejus, 3. q. 27. 2. ad 3.

21 Licet Romana eccleſia non celebret conceptionem Beatæ Virginis, tolerat tamen conſuetudinem quarumdam eccleſiarum celebrantium illud feſtum. Ideo non eſt totaliter reprobanda. Nec per per hoc datur intelligi, quod in ſua conceptione fuerit ſancta. Sed quia quando ſanctificata ſit, ignoratur, ideo fit feſtum ſanctificationis ejus, potius quam conceptionis, in die conceptionis ejus, 3. q. 27. 2. ad 3.

Significare conceptus ſuos eſt homini naturale, ſed determinatio ſignorum eſt ad placitum humanum, 22. q. 85. 1. ad 3.

1 Concilium eſt in quo judices inter ſe conferunt de agendis, ſicut quo ſupplicio aliquem damnari oporteat, 22. q. 158. 5. ad 3.

2 Prohibitio vel ſententia ſynodi vel concilii ſe extendit tantum ad perſonas privatas, quarum non eſt determinare de fide, 22. q. 1. 10. ad 2.

3 Concilium ſolus Papa congregare poteſt, à quo non poteſt appellari ad concilium, ſed è converſo, 1. q. 36. 2. ad 2. item 22. q. 1. 10. b. item c. fin. item ad 2.

1 Concluſio inquiſitionis practicæ eſt duplex, ſcil. ſententia vel judicium in ratione, vel electio in voluntate, 1. q. 83. 3. ad 2 item 12. q. 13. 1. ad 2. item 3. c. item q. 76. 1. c.

2 Concluſio tunc ſolum ſequitur ex principio, quando ſine illa principium non poteſt eſſe verum, 12. q. 13. 6. ad 1.

3 Concluſio ſyllogiſmi operativi eſt ſingularis. Ideo non concluditur, niſi mediante propoſitione ſingulari, 1. q. 86. 1. ad 2. item 12. q. 76. 1. c. item 22. q. 49. 2. ad 1.

1 Concordia dupliciter aufertur per diſcordiam, ſc. per ſe ideſt ſcienter, & per accidens, ideſt præter intentionem, 22. q. 37. 1. c.

Con-

2 Concordia res creſcunt, diſcordia vero dilabuntur, 22. q. 37. 2. ad 3.

1 Concubinatus & quilibet coitus extra matrimonium eſt contra legem naturæ, & eſt peccatum mortale, 22. q. 154. 2. o.

2 Habere plures uxores eſt contra legem naturæ, quantum attinet & ad communicationem operum inter virum & uxorem, & ad ſimilitudinem conjunctionis Chriſti & Eccleſiæ cum conjugio. Quantum vero ſpectat ad prolis procreationem & educationem, pluralitas uxorum non eſt contra jus naturæ, s. q. 65. 1. o.

3 Polygamia olim fuit licita antiquis patribus & aliis, propter finem prolis multiplicandæ ad cultum Dei, nunc vero prohibetur, quia ille finis cæteræque circumſtantiæ ceſſarunt, s. q. 65. 2. c.

4 Cum præcipuus finis appetendæ concubinę ſit coitus, illam habere eſt contra legem naturæ, illius enim finis legi naturali adverſatur, s. q. 65. 3. c.

5 Simplex fornicatio etiam ratione ſui eſt peccatum mortale, quod tollit debitam ordinationem parentis ad liberos, ad quod debet maxime ſpectare coitus, s. q. 65. 4. o.

6 Numquam licuit concubinam habere, etiam ex diſpenſatione, niſi matrimonio junctam, eſt enim contra legem naturę, cum non ſit conveniens actus ad bonum prolis, s. q. 65. 5. o.

1 Concupiſcentia eſt appetitus delectationis ſenſitivæ. Et eſt ſubjective in appetitu ſenſitivo. Et eſt tantum in concupiſcibili, 12. q. 30. 1. o. item q. 32. 3. ad 3.

2 Eſt paſsio diſtincta ab aliis paſsionibus concupiſcibilis, ſcilicet amore & delectatione, quia eſt de bono ſenſibili abſente, 12. q. 30. 2. o.

3 Paſsio oppoſita concupiſcentiæ eſt innominata, ideo timor ponitur pro ea, 12. q. 30. 2. ad 3.

4 Concupiſcentiarum aliquæ bonæ ſunt, & aliquæ malæ, 12. q. 34. 1. c. fin.

5 Concupiſcentia duplex, ſcilicet naturalis, ideſt de bono convenienti ſecundum naturam animalis; & non naturalis, ideſt ſecundum apprehenſionem. Prima convenit omni animali, ſecunda vero ſoli homini, 12. q. 30. 3. o. & 31. 3. o. & q. 41. 3. c. & q. 77. 5. c. item 22. q. 117. 5. ad 2.

6 Naturalis eſt finita in actu, & infinita tantum in potentia, non naturalis autem eſt infinita actu. Et concupiſcentia finis eſt finita, ſed eorum quæ ſunt ad finem, eſt finita, 12. q. 30. 4. o.

7 Dupliciter eſt naturalis, ſcilicet ſecundum genus, & ſecundum ſpeciem, 22. q. 142. 2. ad 2.

8 Eſt naturalis homini, tantum ut recta ſecundum rationem, 12. q. 81. 3. ad 1. item q. 85. 3. ad 3. item 3. q. 15. 2. ad 2.

9 Eſt naturalior quam ira ratione objecti & ſubjecti, ſecundum naturam generis & corporis, ſed é converſo ſecundum naturam ſpeciei, & individui, & animæ, 1. q. 63. 4. ad 2. item 12. q. 46. 3. o. item 22. q. 156. 4. c.

10 Præcedens actum rationis & voluntatis diminuit peccatum; ſequens vero auget, 12. q. 73. 6. ad 2.

11 Concupiſcentia carnis contra ſpiritum, quando ratio ei reſiſtit, non eſt peccatum, ſed eſt materia exercendæ virtutis, 12. q. 80. 3. ad 3.

12 Non ligat totaliter rationem, 22. q. 150. 4. ad 3.

13 Dicitur eſſe ſine ratione, non quidem quia totaliter auferat judicium rationis, ſed quia in nullo procedit ſecundum judicium rationis, niſi ſit tanta quod faciat inſanire, tunc enim ligat totaliter rationem, 22. q. 150. 4. ad 3. item q. 156. 4. ad 2. item q. 157. 3. ad 3. item q. 175. 2. ad 2.

14 Debilitas concupiſcentiæ ex charitate, vel temperantia auget meritum, ſed ex pronitate, vel commoditate diminuit, 22. q. 155. 4. ad 2.

15 Concupiſcentia accenſa minuit iram, & é converſo, 1. q. 81. 2. c.

16 Intemperantia & concupiſcentia tripliciter ſunt pueriles, non quia ſint in pueris, ſed quia aſsimilantur eis, ſcilicet appetendo turpia, ideſt, contra rationem, creſcendo, & refrænando, 22. q. 142. 2. o. item q. 151. 2. ad 2.

1 Concupiſcibilis eſt de bono ſecundum ſenſum abſolute, ſed iraſcibilis ut eſt arduum, 1. q. 59. 4. ad 3. & q. 81. 2. o. & q. 82. 4. c. & 12. q. 23. 1. o. & 2. c. & q. 25. 2. c. ad 1. & q. 26. 1. c. fin. & q. 30. 2. c. & 22. q. 128. ad 1. & q. 129. 1. ad 1.

2 Denominatur à concupiſcentia, quia inter omnes paſsiones ejus eſt notior & ſenſibilior, non autem prior, 12. q. 25. 2. ad 1. & q. 82. 3. ad 2.

3 Iraſcibilis eſt propugnatrix concupiſcibilis, 1. q. 81. 2. c. & 12. q. 23. 1. ad 1. & 22. q. 50. 4. c. & q. 108. 2. c.

4 Motus concupiſcibilis in appetendo eſt velocior motu iraſcibili, ſed in exequendo eſt è converſo, 22. q. 156. 4. c.

5 Motus concupiſcibilis ut hominis, eſt contra naturam & pœnam, ſi ſit contra rationem, non autem ſecundum genus, 12. q. 82. 3. ad 1. item q. 85. 3. ad 3. item q. 94. 2. ad 2. item 4. ad 3.

6 * Omnia mala pertinent ad concupiſcibilem, ſicut ad primam radicem; non autem ſicut ad proximum principium, 12. q. 82. 3. ad 3.

9 Claritas corporis glorioſi ab oculo non glorioſo videri non poteſt, s. *q.* 85. 2. *o.*

10 In corpore glorificati erit ut videatur, vel non videatur, s. *q.* 85. 3. *o.*

Schiſmatici, hæretici, ſuſpenſi, degradati, & excommunicati non habent uſum clavium, 3. *q.* 64. 9. *ad* 2. & *ad* 3.

1 Clauſio paradyſi duplex, ſcilicet quoad totam naturam, per peccatum originale; & quoad perſonam; per peccatum actuale, 3. *q.* 49. 5. *c.* & *q.* 52. 5. *c.*

2 Cum Chriſtus claves regni cælorum habuerit, hoc eſt, poteſtatem aperiendi, & claudendi regni cælorum, potuit eas dare Eccleſiæ: Quod revera effectum eſt, cum ex latere illius dormientis in cruce ſacramenta fluxerunt, quibus Eccleſia fabricata eſt, s. *q.* 17. 1. *o.*

3 Non abſolute, ſed juxta dignitatem, vel indignitatem eorum, quibus cælum aut aperitur, aut clauditur, clavis dicitur poteſtas ligandi, & ſolvendi, s. *q.* 17. 2. *o.*

4 Duplex clavis eſſe dicitur, quarum una ad judicandum de idoneitate ejus qui abſolvendus eſt, altera ad abſolutionem ipſam pertinet, quæ poteſtas judicandi appellatur, s. *q.* 17. 3. *c.*

1. Clementia eſt virtus humana, ideo directe ei opponitur crudelitas; non autem feritas, vel ſęvitia, quæ continetur ſub beſtialitate, & opponitur virtuti heroicæ, vel dono pietatis, 22. *q.* 159. 2. 1.

2 Clementia, & manſuetudo ſunt virtutes, nec opponuntur ſeveritati, 22. *q.* 157. 2. *o.*

3 Clementia eſt lenitas ſuperioris ad inferiorem, ſed manſuetudo eſt cujuslibet ad quemlibet, 22. *q.* 157. 1. b.

4 Clementia eſt moderativa pœnarum, ſed manſuetudo eſt moderativa iræ, 22. *q.* 157. 1. 2. *o.* & 3. *c.* item 4. *ad* 3. & *q.* 160. 2. *c.*

5 Clementia, & manſuetudo conveniunt cum temperantia in modo, non autem in materia, 22. *q.* 157. 3. *ad* 2.

6 Clementia moderatur affectum in pœnis infligendis ſecundum legem communem ex dulcedine affectus, ſed epiichia ſecundum intentionem legis, 22. *q.* 157. 2. *ad* 2. item 3. *ad* 1. item 4. *c.* *ad* 4. & *q.* 159. 1. *c.* *ad* 1.

7 * Clementia, & manſuetudo non ſunt maximę virtutes, niſi ſecundum quid, 22. *q.* 157. 4. *o.*

8 Reddunt hominem Deo, & hominibus acceptum, ut concurrunt in effectu charitatis, removendo mala à proximis, 22. *q.* 157. 4. *ad* 2.

9 Clementia, manſuetudo, miſericordia, & pietas concurrunt in eodem effectu ſecundum diverſa motiva, 22. *q.* 157. 4. *ad* 3. & *q.* 159. 1. *ad* 2.

10 Crudelitas, ſævitia, & feritas opponuntur clementiæ, & manſuetudini, 22. *q.* 157. 1. *ad* 3. item *q.* 159. *o.*

11 Clementia comparatur ad ſeveritatem, ſicut epiichia ad juſtitiam legalem, cujus pars eſt ſeveritas, 22. *q.* 157. 2. *ad* 2.

1 Coactio duplex, ſcilicet abſoluta, ideſt violentia, & conditionata, ideſt timor ſeu metus, 12. *q.* 6, 6. *o.*

2 Voluntas non poteſt cogi, 1. *q.* 82. 1. *c.* *ad* 1. item 12. *q.* 6. 4. *o.* item *q.* 9. 4. *ad* 2.

3 Voluntas poteſt cogi reſpectu actus imperati, non autem reſpectu actus eliciti, 12. *q.* 6. 4. *o.* item 5. *ad* 1.

1 Coæquale, & coæternum prædicatur ſolum in plurali de pluribus perſonis divinis, ſed æternum, & æquale etiam in ſingulari, 1. *q.* 42. 2. *o.*

2 Filius Dei eſt coæqualis, & coæternus patri, 1. *q.* 42. 2. *o.*

1 Coævum eſt quadruplex, ſcilicet angeli, cæli, materia prima, & tempus, 1. *q.* 46. 3. *o.* & *q.* 66. 4. *o.*

1 Cogitatio ſecundum Ricardum de Sancto Victore eſt inquiſitio veritatis per diſcurſum ex multis, licet ſecundum Auguſtinum quandoque ſumatur pro quacumque operatione intellectus, 1. *q.* 34. 1. *ad* 2. item 22. *q.* 180. 3. *ad* 1.

2 Cogitatio eſt reſpectus animi ad evagationem pronus. Meditatio eſt intuitus occupatus, in inquiſione veritatis. Contemplatio eſt liber animi contuitus in res. Sed conſideratio eſt omnis operatio intellectus, vel proceſſus rationis ex principiis pertingentibus ad contemplationem veritatis, ſicut meditatio, 22. *q.* 180. 3. *ad* 1.

3 Cogitare dicitur tripliciter, ſcilicet actualis conſideratio intellectus, diſcurſus ejus, & operatio potentiæ cogitativę, 22. *q.* 2. 1. *c.*

4 Cogitatio eſt volubilis dupliciter, ſcilicet per diſcurſum, & ſucceſſionem. Secunda eſt in patria in propriis naturis, non autem prima, neutra vero in verbi viſione, 1. *q.* 10. 3. *c.* item *q.* 58. 2. *c.*

5 Duplex impedimentum cognoſcendi cogitationes alterius, ſcilicet groſſities corporis, & voluntas, & tantum ſecundum erit in patria, 1. *q.* 57. 4. *ad* 1. item *q.* 107. 1. *ad* 1.

6 Solus Deus cognoſcit cogitationes alterius per ſe, dæmones autem & alii per ſigna, 1. q. 57. 4. *o.* item 5. *c.* item q. 114. 2. *ad* 2. item q. 117. *c.* *ad* 2. item 12. *q.* 111. 4. *c.* item 22. q. 106. 5. *ad* 3.

7 Dæmones immittunt cogitationes quoad phantaſmata ſolum, 1. q. 111. 2. *ad* 2.

8 Cogitatio de actu peccati quandoque eſt pure ſpeculativa, quandoque autem cum aliqua affectione, & hoc dupliciter, ſcilicet vel concupiſcentię, vel horroris, 22. q. 154. 5. *c.* item q. 162. 3. *ad* 1.

9 Cogitatio de opere illicito non eſt ſemper peccatum. Nec eſt ſemper de neceſſitate confeſſionis, niſi quando ex nimia mora facta in cogitatione illa homo ſentiret ſe inclinari ad faciendum, vel perficiendum cogitatum, ſi opportunitatem haberet quam vellet, vel ſi pollueretur ex illa vehementi cogitatione moroſa, aut ſi inordinate afficeretur ad aliquam perſonam, & de ipſa multum moleſtaretur in cogitatione, habendo motus carnis, & imaginando habere aliquos actus impudicos cum ipſa perſona, cum aliqua affectione concupiſcentiæ, 22. q. 154. 5. *c.* item q. 162. 3. *ad* 1.

1 Cogitativa potentia eſt ratio particularis, collativa intentionum individualium, 1. q. 74. 4. *c.* item q. 81. 3. *c.* item 12. q. 30. 3. *ad* 3.

2 Potentia cogitativa aliquando dicitur intellectus, ut habet abſolutum judicium de ſingularibus. Et eſt in confinio intellectus, & ſupra omnes alias potentias ſenſitivæ partis. Et eſt tantum in homine, 12. quæſt. 74. 3. *ad* 1.

3 Organum potentiæ cogitativæ eſt media cellula cerebri, 1. q. 78. 4. *c.*

1 Sicut carnalis cognatio impedit matrimonium contrahendum ac contractum; ita & ſpiritualis, ex eccleſiæ tamen ſtatuto, ſi matrimonium præcedat, s. q. 56. 1. *o.*

2 Spiritualis cognatio ex baptiſmi, & confirmationis ſacramentis contrahitur, s. q. 56. 2. *c.*

3 Spiritualis cognatio inter ſuſcipientem baptiſmi ſacramentum, & ipſum levantem de ſacro fonte contrahitur, s. q. 56. 3. *o.*

4 Tranſit ſpiritualis cognatio à viro in uxorem, quam carnaliter cognovit, ſi quis per proprium actum alterius filium de ſacro fonte levat, s. q. 56. 4. *o.*

5 Tranſit ad filios carnales ſpiritualis patris, ita quod dirimit contrahendum, & jam contractum matrimonium, s. q. 56. 5. *c.*

1 Cognitio rei triplex, ſcilicet per eſſentiam, per ſpeciem propriam, & per ſpeciem alterius, 1. q. 56. 3. *o.*

2 Duplex, ſcilicet naturalis, & per gratiam. Et utraque duplex, ſcilicet una pure ſpeculativa tantum, & alia affectiva, ſive experimentalis, 1. q. 64. 1. *o.* & 22. q. 97. 2. *ad* 2. & q. 154. 5. *c.* & q. 162. 3. *ad* 1. & *ad* 3. & q. 55. 1. *c.*

3 Triplex, ſcilicet per revelationem, per ſe certitudinaliter, & per conjecturas ſignorum, 12. q. 112. 5. *c.*

4 Duplex, ſcilicet approbationis, & apprehenſionis, 22. q. 188. 5. *ad* 1.

5 Duplex, ſcilicet directa, & indirecta, 1. q. 86. 3. *c.*

6 In omni cognitione modus eſt duplex, ſcilicet cognoſcentis, & cogniti, 1. q. 12. 6. *o.* & 7 *ad* 3. & 12. *ad* 3. & quæſt. 14. 6. *ad* 1.

7 Cognoſcere aliquid ſicut eſt in cognoſcente poteſt intelligi dupliciter, ſcilicet ſecundum modum cogniti, vel cognoſcentis. Primum eſt falſum, ſecundum eſt verum, 1. q. 14. 6. *ad* 1.

8 Aliquid cognoſcitur dupliciter, ſcilicet in ſe, & in ſuo effectu, 1. q. 6. 1. *ad* 2. & 12. q. 93. 2. *c.*

9 Cognoſcere per aliud contingit dupliciter, ſcil. eadem cognitione, vel diverſa, 1. q. 14. 7. *o.*

10 Contingit dupliciter, ſcilicet per inſtrumentum, & per formam. Primum oportet eſſe pręcognitum, non autem ſecundum. Si enim accipiamus duo, quorum utrumque ſit per ſe, in ordine objectorum cognitionis, illud propter quod aliud cognoſcitur, erit magis notum, ſicut principia concluſionibus. Sed habitus non eſt de ordine objectorum, inquantum eſt habitus, nec propter habitum aliqua cognoſcuntur; ſicut propter objectum cognitum; ſed ſicut propter diſpoſitionem vel formam, qua cognoſcens cognoſcit, 1. q. 87. 2. *ad* 3.

11 Primum cognitum á nobis ſumitur dupliciter, ſcilicet reſpectu diverſarum potentiarum, vel reſpectu diverſorum objectorum ejuſdem potentiæ, 1. q. 85. 30. *o.*

12 Aliquid cognoſcitur in aliquo dupliciter, ſcil. ſicut in objecto cognito, & ſicut in principio cognitionis, 1. q. 84. 5. *c.*

13 In nobis habitualis cognitio cauſatur ex actuali conſideratione. Intelligendo enim actu, efficimur ſcientes, ſecundum Philoſophum; ſed cognitio perfecta ab habitu aliquo progreditur, 1. q. 86. 2. *c.* *fin.* & q. 87. 2. *ad* 2.

14 Cognitio alicujus vitii, vel peccati dependet ex cognitione oppoſitæ virtutis, 22. *in prol.*

15 Medium cognitionis triplex, ſcil. in quo ut ſpeculum; ſub quo ut lumen; per quod, ut in demonſtratione, 1. q. 12. 5. *ad* 2. item q. 94. 1. *ad* 3.

16 Ad cognitionem requiruntur duo, ſcilicet apprehenſio, & judicium, 22. q. 173. 2. *c.*

17 Natura hominis dependet à ſuperiori natura, ad cujus perfectionem non ſufficit cognitio naturalis, ſed requiritur quędam cognitio ſupernaturalis, 22. q. 1. 3. *ad* 1.

18 Certitudo cognitionis in diverſis naturis invenitur diverſimode, ſecundum diverſam conditionem uniuſcujuſque naturæ, 22. q. 9. 1. *ad* 1.

gratię, & Spiritus Sancti, 12. q. 102. 5. ad 3. & 3. q. 77. 1. o. & 2. c. ad 2. & 4. c. & 7. o. & 11. ad 3. & q. 84. 1. ad 1. & 4. c.

17 Gratia collata in confirmatione diſtinguitur à gratia collata in baptiſmo, & perficit eam, 3. q. 72. 7. c. ad 3.

18 Impoſitio manus fit in ſacramento confirmationis, & ordinis ad ſignificandum copioſum effectum gratię, 3. q. 84. 4. c. ad 2.

19 In confirmatione datur nobis robur ad pugnam ſpiritualem, 3. q. 65. 1. c. ad 4. & q. 72. 1. 2. c. & 4. c. ad 3. & 5. o. & 6. ad 3. item 7. c. & 9. c. ad 1. & 10. c.

20 Confirmatio perficit per modum formæ, ſed euchariſtia ut finis, 3. q. 73. [illegible] ad 1.

21 Euchariſtia roborat hominem in ſe quoad charitatem, confirmatio vero contra alios in pugna, quoad fidem, 3. q. 72. 9. ad 2. item q. 79. 1. ad 1.

22 Confirmatio perficit effectum pœnitentiæ, & baptiſmi, 3. q. 72. 7. ad 2.

23 Confert excellentiam hominis ad ſe, non autem ad alium, ſicut ordo, 3. q. 72. 8. ad 1.

24 Facit hominem nitidum, & ferventem in conſcientia, & famoſum per confeſsionem, 3. q. 72. 2. ad 1.

25 Nullus conſequitur effectum confirmationis ſine voto ejus, 3. q. 72. 6. ad 1.

26 Exiſtens in peccato mortali, cujus conſcientiam non habet, vel cujus non eſt plene contritus, dummodo non ſit fictus, per hoc ſacramentum conſequitur remiſsionem peccatorum, 3. q. 72. 7. ad 2.

27 Quidam ad prædicationem Petri acceperunt miraculoſe effectum hujus ſacramenti ſine ſacramento, antequam baptizarentur, 3. q. 72. 2. ad 1. item 4. ad 1. item 6. ad 1.

28 In confirmatione fit plena peccatorum remiſsio, 3. q. 72. 7. ad 2.

29 Confirmati habent majorem gloriam in cœlo, quam non confirmati, 3. q. 72. 8. ad 4.

30 Non habuit aliquid correſpondens in lege veteri, propter perfectionem ejus, 22. q. 102. 5. ad 3. & 3. q. 65. 1. ad 4. & q. 72. 1. ad 2.

31 Quoad ſolemnitatem datur tantum in Paſcha, & Pentecoſte, ſicut baptiſmus, ſed quoad communem uſum datur etiam alio tempore, 3. q. 72. 12. ad 1. item ad 2.

32 Beata virgo per ſecundam ſanctificationem fuit ſimpliciter confirmata in bono per gratiam habitualem, ita quod non poſſet per liberum arbitrium flecti in contrarium, 3. q. 27. 5. ad 2.

Conjectare bonum, ideſt, intendere bonum in damnationibus communiter pertinet ad liberalitatem, 22. q. 31. 1. ad 3. item q. 117. 5. ad 3.

1 Conjecturaliter cognoſcitur aliquid per aliqua ſigna, 12. q. 112. 5. o.

2 Conjecturaliter cognoſcere aliquid eſt cognitio imperfecta, 12. q. 112. 5. c.

1 Domus ſine triplici conjunctione ſcilicet viri & uxoris, patris & filii, domini & ſervi non eſt perfecta, 12. q. 15. 4. c. item 22. q. 58. 7. ad 3.

2 Conjunctio maſculi & fœminæ determinatur diverſimode in diverſis animalibus, 12. q. 92. 1. 2. c. item 22. q. 154. 2. c.

1 Conſanguinitas impedit matrimonium tripliciter, ſcilicet lege naturę, ideſt cum patre, & magis cum matre, propter reverentiam; vel lege divina, propter concupiſcentiam refrænandam; vel lege canonica & civili, propter amicitiam, 22. q. 154. 9. o.

2 Conſanguinitas vinculum eſt ab eodem ſtipite deſcendentium carnali propagatione contractum, s. q. 54. 1. c.

3 Per quoſdam gradus ſeu lineas deſcendentium ab uno communi principio, vel aſcendentium ad idem & tranſverſalium conſanguinitas congrue deſignatur, s. q. 54. 2. o.

4 Conſanguinitas quoſdam ex jure naturę à matrimonio repellit, & aliquos ex divino jure, alios vero ex humanis legibus ſtatutis, s. q. 54. 3. c.

5 Poſſunt ex Eccleſiæ ſtatuto aliqui conſanguinitatis gradus matrimonium impedientes taxari, prout eſt utile univerſitati hominum, s. q. 54. 4. o.

1 Conſcientia non eſt potentia, nec habitus, ſed eſt actus, ſcilicet applicatio ſcientiæ, s. q. 79. 13. o. item 12. q. 19. 5. b. item c.

2 Eſt actus ſynderesis, ideo quandoque ponitur pro ea, s. q. 79. 13. c. ad 3.

3 Dicitur ſpiritus corrector & pędagogus animæ, ideſt, dictamen rationis, s. q. 79. 13. ad 1.

4 Lex naturalis nominat principia juris, ſynderesis habitum eorum, ſed conſcientia applicationem legis naturalis ad facienda, 12. q. 94. 1. o.

5 Conſcientia dicitur accuſare vel excuſare, inquantum cognoſcimus nos bene vel male feciſſe, 1. q. 97. 13. c.

6 Teſtificari inquantum cognoſcimus, nos aliquid feciſſe vel non, 1. q. 97. 13. c.

7 Inſtigare, vel ligare, inquantum judicamus aliquid eſſe agendum, vel non, 1. q. 79. 2. 3. c.

8 * Conſcientia errans ligat, 22. q. 19. 5. 6. c.

9 Coinquinatio & munditia ſunt in conſcientia, ut in cognitione, non autem ut in ſubjecto, 1. q. 79. 12. ad 2.

1 Conſecratio templi, altaris, & veſtium, & hujuſmodi non ſunt ſacramenta, ſed ſacramentalia, quia ordinantur ad euchariſtiam, 3. q. 65. 1. ad 6.

2 Altare & Eccleſia conſecrantur multiplici ratione, ſcilicet tum ad repræſentandum ſanctificationem quam Eccleſia conſecuta eſt per paſsionem Chriſti, tum etiam ad ſignificandum ſanctitatem, quæ requiritur in iis, qui ſacramenmentum altaris ſuſcipere debent, 3. q. 83. 3. o.

3 Altare quandoque ſine Eccleſia conſecratur, ſed non è converſo, 3. q. 83. 3. ad 2.

4 Non debet conſecrari ſine reliquiis martyrum, 3. q. 83. 3. ad 2.

5 Res inanimatæ non ſunt ſuſceptivæ gratię, ſed ex conſecratione adipiſcuntur quamdam ſpiritualem virtutem, qua ſint aptæ ad divina, 3. q. 83. 3. ad 3. & ad 4.

6 Conſecratio Eccleſiæ non debet reiterari, niſi exuſtæ, vel pollutæ ſanguine, vel ſemine, 3. q. 83. 3. ad 3.

7 Eccleſiæ pollutæ ſanguine, vel ſemine debent reconciliari, quia per illud peccatum apparet ibi aliqua operatio dęmonum, 3. q. 83. 3. ad 3. item ad 4.

8 Eccleſiæ vel altaria dubia de conſecratione debent conſecrari, 3. q. 83. 3. ad 3.

9 Ligna Eccleſiæ conſecratæ non debent cedere ad uſus laicorum, ſed monaſterii, vel comburi, 3. q. 83. 3. ad 3.

10 Pallę, Pallia, Cathedra, Candelabra, & velum vetuſta debent comburi, cineres reponi honeſte, propter conſecrationes, 3. q. 83. 3. ad 3.

11 Conſecratio quęlibet eſt indelebilis, manente ſubjecto, 22. q. 39. 3. c. & q. 88. 11. c. & 3. q. 63. 5. c. & q. 76. 6. ad 2. & q. 82. 8. c. & q. 89. 3. ad 3.

12 Soli Epiſcopi conſecrant omnia, præter Euchariſtiam, 3. q. 82. 1. ad 4. & 3. ad 3.

13 De ritu conſecrandi miniſtros veteris legis, 12. q. 102. 5. ad 8.

14 In conſecratione Aaron, & filiorum ejus figurabatur ordo Eccleſiæ, 12. q. 102. 5. ad 3.

1 Conſenſus importat judicium de eo in quod conſentitur, 12. q. 74. 7. c.

2 * Poteſt attribui voluntati, & rationi, 12. q. 74. 7. ad 1.

3. Conſenſus in actum pertinet ad rationem ſuperiorem, ſecundum quod in ratione voluntas includitur, 12. q. 15. 4. o. item q. 74. 7. ad 1.

4 Electio addit ſupra conſenſum relationem reſpectu ejus quod minus placet, vel non placet, & tunc differunt tantum ratione, 12. q. 15. 3. ad 3.

5 Conſenſus deliberatus in peccatum non pertinet ad contemptum legis divinæ, niſi repugnet ei, 12. q. 74. 9. ad 3.

6 Non convenit brutis nec aliis reſpectu finis, ſed tantum reſpectu eorum quę ſunt ad finem, 12. q. 15. 2. 3. o. & q. 16. 2. c.

Conſequentia ab univerſali ad particulare non valet, niſi mediante particulari, 22. q. 20. 2. c.

1 Conſervatio in eſſe eſt influentia univoci eſſe prius influxi, 1. q. 9. 2. c.

2 Quęlibet res naturaliter conſervat ſe in eſſe, & reſiſtit corrumpentibus quantum poteſt, 22. q. 64. 5. 7. c.

3 Aliquid conſervat rem dupliciter, ſcilicet per ſe, ideſt influendo, & per accidens, ideſt removendo, 1. q. 104. 1. 2. c.

4 Una creatura conſervat aliam per ſe, & per accidens. Et tanto magis, quanto eſt altior, & primæ cauſæ proximior, quæ principaliter conſervat, 1. q. 104. 2. o.

5 Omnis creatura indiget conſervari per ſe à Deo, ſed corruptibilis indiget conſervari ab eo etiam per accidens, 1. q. 104. 1. o. item 12. q. 109. 2. ad 2. & 8. c. & 9. ad 1.

6 Deus conſervat aliquas creaturas in eſſe utroque modo mediantibus aliquibus aliis cauſis, 1. q. 104. 2. c.

7 Dat formas omnibus, & conſervat eas, & applicat eas ad agendum, & eſt finis omnium actionum, 1. q. 105. 5. c. fin.

8 Eadem virtute, & eadem operatione producit rem, & conſervat, 1. q. 105. 1. ad 4.

9 Nullæ creaturæ communicari poteſt, ut conſevetur in eſſe, ſine Deo, 1. q. 14. 1. ad 2. & 2. ad 2.

10 Solus Deus conſervat res, ne in nihilum decidant, 3. q. 13. 2. c.

11 In iis quæ pertinent ad conſervationem naturæ, magis tenemur parentibus, à quibus naturam accepimus, quam aliis, & conſequenter conſanguineis; ſed in aliis beneficiis poteſt eſſe è converſo, 22. q. 31. 3. o.

1 Conſideratio importat actum intellectus intuentis veritatem. Et pertinet maxime ad judicium, 12. q. 53. 4. c.

2 Quælibet res poteſt quadrupliciter conſiderari, ſcil. ut ens, ut una, ſecundum virtutem, & reſpectu aliorum, 1. q. 39. 8. c.

1 Conſilium eſt ipſa quæſtio, quæ vertitur inter conſiliantes, & conſilium habens, 1. q. 22. 1. ad 1. & 12. q. 14. 1. ad 2. item 22. q. 52. 3. ad 3.

2 Eſt inquiſitio eorum tantum quæ ſunt ad finem operabilium à nobis, non minimorum nec determinatorum, 12. q. 14. o. item 22. q. 33. 1. ad 2. item q. 47. 1. ad 2. item 2. c. ad 3. item q. 49. 5. c.

3 Inquiſitio conſilii eſt reſolutoria, ſcilicet à poſteriori in eſſe, ideſt, á fine, ad prius, ſcilicet ad media, 12. q. 14. 5. o.

4 Eſt infinita in potentia, ſed finita in actu tripliciter, ſcil. ex parte termini, ideſt, concluſionis, & principii proprii, ſcil. finis, & communis ſcil. cognitionis, ſenſus, & ſcientiarum, 12. q. 14. 6. o.

5 Nullus conſiliatur de iis de quibus deſperat, nec de impoſsibilibus, 12. q. 44. 1. ad 3.

6 Ad bonitatem conſilii tria requiruntur, ſcil. debitus finis, bonum medium, & tempus opportunum, 22. q. 51. 1. ad 1. item 3. q. 14. 6. o.

7 Aliquid facit conſiliativum dupliciter, ſci-

ſcilicet quoad facultatem, ut prudentia, & quoad ſolicitudinem tantum, ut ſpes, & amplius timor, 12. q. 44. 2. o. item 22. q. 47. 9. ad 3. item q. 54. 2. ad 4. item q. 129. 7. c.

8 Conſilium eſt in Deo quoad certitudinem judicii, non autem quoad inquiſitionem dubiam, 1. q. 22. 1. ad 1. item 12. q. 14. 1. ad 2. item 22. q. 52. 3. ad 3.

9 Deus dereliquit hominem in manu conſilii ſui quoad liberum arbitrium, non cogendo; non autem quoad providentiam, 1. q. 22. 2. ad 4. & 22. q. 104. 1. ad 1.

10 Conſilium ſine dubitatione convenit Chriſto, 3. q. 11. 3. ad 1.

11 Conſilia Chriſti magis parant viam ad præcepta Dei, quam è converſo, quia præcepta ſunt finis conſiliorum, 22. q. 189. 1. ad 5.

12 Multa conſilia Chriſti ſunt de præcepto quoad præparationem animi tantum. * Quandoque tamen conſiliorum obſervatio eſt de neceſsitate ſalutis, quod patet in iis qui jam voverunt conſilia, 12. q. 108. 3. ad 2. & 4. ad 4. & 22. q. 40. 1. ad 2. & q. 43. 4. 7. ad 4. & 8. ad 4. & q. 72. 3. c. & q. 124. 1. ad 3. & 3. ad 1. & q. 128. 1. ad 4. & q. 140. 2. ad 2. & q. 152. 3. ad 2. & q. 186. 2. c.

13 Conſilia Chriſti reducuntur ad tria, ſcilicet ad paupertatem, continentiam, & obedientiam, 12. q. 108. 4. o.

14 Conſilia tria evangelica ſecundum ſe omnibus expediunt, niſi ex indiſpoſitione aliquorum, quorum affectus ad hæc non inclinatur, 12. q. 108. 4. ad 1.

15 Præcepta ſunt de neceſſariis ad ſalutem; conſilia vero ad bene eſſe, 12. q. 108. 4. o.

16 Nullus actus perfectionis cadit ſub conſilio, qui in aliquo caſu non cadat ſub præcepto, 22. q. 124. 3. ad 1.

17 Conſilium numquam obligat, niſi per hoc quod in præceptum tranſit, ex aliquo accidenti, 22. q. 124. 3. ad 1.

18 Convenienter ponitur unum de ſeptem Donis Spiritus Sancti, 22. q. 52. 1. o.

19 Donum conſilii dirigit nos in omnibus ordinatis ad finem vitæ æternę, ſive neceſſariis, ideſt, præceptis, ſive non, ſcilicet conſiliis, 22. q. 52. 4. ad 2.

20 Conſilium activum eſt gratia gratis data quibuſdam; ſed conſilium paſsivum eſt donum omnium exiſtentium in gratia, 22. q. 47. 14. ad 2. & q. 51. 1. ad 3. & q. 52. 1. ad 2.

21 Donum conſilii facit certitudinem à Spiritu Sancto de iis, de quibus eubulia inquirit, & conjecturat, 12. q. 108. 4. ad 1. item 22. q. 52. 1. ad 1. item 2. o.

22 Una tantum virtus eſt ad bene conſiliandum, ſed duæ ad bene judicandum, quia diſtinctio eſt in propriis, ex quibus eſt judicium: non autem in communibus, ex quibus eſt inquiſitio, 12. q. 57. 6. ad 3. item 22. q. 51. 4. ad 2.

23 Donum conſilii correſpondet prudentię, & eubuliæ, ut adjuvans, & perficiens eas, 12. q. 57. 6. ad 1. & 22. q. 52. 1. ad 1. & 2. o.

24 Donum conſilii & ſcientiæ manent in beatis, inquantum retinent cognitionem ſcitorum, & illuminantur de ignotis, 22. q. 52. 3. o.

1 Conſtantia pertinet ad continentiam, 22. 153. 5. ad 2.

2 Conſtantia, & perſeverantia conveniunt in fine, ſcilicet in perſiſtendo firmiter in bono, 22. q. 137. 3. o.

3 Magis convenit cum perſeverantia quam cum patientia, quia cum prima convenit in fine, cum ſecunda vero in iis quę faciunt impedimentum boni, 22. q. 137. 3. ad 1.

4 Perſeverantia eſt principalior quam conſtantia, quia eſt circa difficile, propter diuturnitatem, quod eſt eſſentialius virtuti, quam propter impedimenta, circa quę eſt conſtantia, 22. q. 128. ad 6. item q. 137. 3. c.

5 Conſtantia convenit cum magnificentia, & perſeverantia, quia ſunt circa difficile, 22. q. 137. 3. ad 2.

6 Conſtans cogitur ad aliqua corporalia, non tamen ad culpam, propter metum ſtupri, necis, vel verberis, in ſe vel amicis, non autem propter infamiam, 22. q. 19. 3. ad 3. q. 125. 4. c.

1 Conſuetudo habet vim legis. Et interpretatur, & abrogat legem humanam, non autem legem naturalem, nec divinam, 12. q. 97. 3. o. & 22. q. 79. 2. ad 2. & q. 100. 2. c.

2 Manente ratione legis, lex vincit conſuetudinem, niſi ſit impoſsibilis ſecundum conſuetudinem patriæ, 12. q. 97. 3. ad 2.

3 Naturalia non poſſunt conſueſcere, nec diſſueſcere, 12. q. 51. 2. c.

4 Conſuetudo Eccleſiæ prævalet auctoritati cujuſcumque doctoris, 22. q. 10. 12. c.

1 Contemplatio eſſentialiter conſiſtit in intellectu, ſed principium habet in affectu, 22. q. 180. 7. ad 1.

2 Contemplatio divinorum eſt operatio maxime propria homini, & maxime delectabilis 12. q. 3. 5. c.

3 Eſt delectabilis dupliciter. Primo ut eſt operatio conveniens homini ſecundum naturam ejus, ut animal rationale, & magis habenti habitum ſapientię, ſecundo vero ex objecto, ſcilicet Deo, 12. q. 3. 5. c. & 22. q. 180. 7. o.

4 Partes contemplationis ſunt tres, ſcilicet lectio, meditatio, & oratio, 22. q. 180. 3. ad 4.

5 Species contemplationis ſunt ſex, ſumptæ ſecundum ſex gradus aſcenſus in Deum, ſcilicet perceptio ipſorum ſenſibilium, progreſſus à ſenſibilibus ad intelligibilia, dijudicatio ſenſibilium

ſibilium

ſibilium ſecundum intelligibilia, abſoluta conſideratio intelligibilium in quæ per ſenſibilia pervenitur, contemplatio intelligibilium quæ per ſenſibilia inveniri non poſſunt, ſed per rationem capi poſſunt, & conſideratio intelligibilium, quæ ratio nec invenire nec capere poteſt, quæ, ſcil. pertinent ad ſublimem contemplationem divinæ veritatis, in qua finaliter contemplatio perficitur, 22. q. 180. 4. ad 3.

6 Ad contemplationem tria requiruntur, ſc. ſanitas corporis, quies à paſsionibus, & ab exterioribus. Et ei ſerviunt omnia humana officia, 22. q. 180. 2. o.

7 Tres ſunt conditiones bene contemplandi divina, ſcilicet reverentia caſta, firmitas indeclinabilis, & amor, 22. q. 180. 7. ad 1.

8 Ad contemplationem pertinent quatuor, quodam ordine, ſcilicet virtutes morales, alii actus à contemplatione, contemplatio divinorum effectuum, & contemplatio divinæ veritatis, 22. q. 180. 4. c.

9 Ad contemplationem principaliter pertinet meditatio Dei; ſed diſpoſitive pertinet conſideratio cujuslibet veritatis, 22. q. 180. 4. c.

10 Contemplatio quoad nos eſt diuturna dupliciter, ſcilicet quia competit nobis ſecundum incorruptibilem partem animæ, ideſt ſecundum intellectum, & quia in operibus contemplativis corporaliter non laboramus, 22. q. 180. 8. c. fin.

11 Aliquis ex charitate ad Dei contemplationem incitatur, 22. q. 180. 7. ad 1.

12 Virtutes morales pertinent ad contemplationem, & ad vitam contemplativam, non quidem eſſentialiter, ſed diſpoſitive, ſcilicet removendo impedimenta, 22. quæſt. 180. 2. o. item q. 181. 1. ad 3. item 2. c. item q. 182. 3. c.

13 Ad contemplationem virtus caſtitatis maxime reddit hominem aptum; inquantum delectationes venereæ maxime deprimunt mentem ad ſenſibilia, ſecundum Auguſtinum, 22. q. 180. 2. ad 3. fin.

14 Requirit locum ſecundum congruitatem tantum, 1. q. 66. 3. ad 3.

15 Eſt mala per accidens, & bona per ſe, 12. q. 35. 5. ad 3.

16 Certamen, & contentio fit in contemplatione propter defectum intellectus, & gravitatem corruptibilis corporis, quod nos ad inferiora retrahit; non autem ex contrarietate veritatis quam contemplamur, 22. q. 180. 7. ad 2.

17 Habet quietem ab exterioribus motibus. Et eſt motus intellectus, ideſt operatio, 22. q. 179. 1. ad 3. & q. 180. 6. c.

18 Terminatur in affectu, ſcilicet ad delectationem, 22. q. 180. 1. c. & 3. ad 3. item 7. ad 1.

Contemplativi dicuntur non qui contemplantur; ſed qui contemplationi totam vitam ſuam deputant, 22. q. 81. 1. ad 5.

1 Contemptus eſt tranſgreſsio legis, ex hoc quod voluntas renuit ſubjici legi, vel regulæ, 22. q. 186. 9. ad 3.

2 Frequentia peccati non facit peccatum ex contemptu, ſed diſponit ad hoc, 22. q. 186. 9. ad 3.

3 Quanto quis Deum per peccatum magis contemnit, tanto majorem reatum incurrit, 3. q. 88. 3. c. ad 1.

1 Contentio quadruplex, ſcilicet color rhetoricus, impugnatio veritatis ſcitæ, vel falſitatis ſine modo, & moderate. Prima, & quarta eſt bona. Secunda eſt peccatum mortale. Tertia vero non ſemper eſt mortale, ſicut ſi accipiatur contentio in judicio, vel diſputatione ſecundum imperfectam rationem, ſcilicet ſecundum quod importat quamdam acrimoniam locutionis, & ſic non ſemper eſt mortale, ſed eſt peccatum veniale, niſi ſit cum ſcandalo, 22. q. 38. 1. o.

2 Importat contrarietatem in locutione, ſicut diſcordia contrarietatem in voluntate, quoad intentionem, vel quoad modum, 22. q. 38. 1. o.

3 Eſt filia inanis gloriæ, 22. q. 38. 2. o. & q. 132. 5. o.

4 Et diſcordię oriuntur ex invidia, ratione termini à quo, ſed ex inani gloria ratione termini ad quem, 22. q. 37. 2. ad 1. item q. 38. 2. ad 2.

1 Continentia ut eſt abſtinentia ab omni delectatione venerea, eſt virtus, non autem quæ eſt cum pravis concupiſcentiis quibus reſiſtit, 12. q. 58. 3. ad 2. item 22. q. 143. 3. ad 1. & q. 155. 1. o. & 4. c. & 3. q. 7. 2. ad 3. fin.

2 Continens proprie eſt qui perſiſtit in ratione recta, à pravis concupiſcentiis abſtinens non autem qui perſiſtit in ratione perverſa, abſtinens à bonis, ſed eſt obſtinatus, 22. q. 155. 1. ad 2.

3 Caſtus proprie dicitur ante experientiam delectationis venereæ, continens autem poſt eam, 22. q. 151. 2. o.

4 Continentia, & incontinentia proprie ſunt circa delectationes, quæ poſſunt eſſe naturales homini; non autem circa eas quæ ſunt contra naturam, 22. q. 155. 2. ad 5.

5 Magis eſt circa delectationes venereas, quam ciborum, 22. q. 155. 2. o.

6 Proprie eſt tantum circa concupiſcentias tactus, 22. q. 14. 3. ad 1. & 22. q. 55. 2. o. & q. 156. 2. c.

7 Continentia ſecunda eſt potior quam temperantia, prima vero é converſo, 22. q. 55. 4. o.

8 Conſtantia in arduis, & terribilibus eſt pars fortitudinis, quæ autem eſt circa delectabilia

lectabilia

lectabilia eſt pars continentię, quæ eſt pars temperantiæ, 22. q. 153. 5. *ad* 2.

9 * Continentia & perſeverantia ſunt partes conſtantiæ firmiter perſiſtentes; prima eſt contra concupiſcentias, ſecunda contra triſtitias, 12. q. 58. 3. *ad* 2. & 22. q. 53. 5. *ad* 3.

10 Eſt tantum in voluntate ſubjective, 22. q. 155. 3. *c.*

11. Continentia poteſt attribui rationi, ſicut primo moventi, & incontinentia concupiſcibili, licet utraque ſit in voluntate, ut in proprio ſubjecto, 22. q. 155. 3. *ad* 2.

12 Ad continentiam efficacius operatur maceratio carnis per abſtinentiam cibi, & potus, quam per ſubtractionem veſtium, vel per laborem corporalem, 22. q. 188. *c. ad* 3.

1. Contingens & neceſſarium ſunt de tranſcendentibus, 1. q. 115. 6. *c.*

2 Unumquodque contingens eſt ex parte materiæ, neceſsitas vero conſequitur rationem formæ, quia quæ ſequuntur ad formam, neceſſario inſunt, 1. q. 86. 3. *c.*

3 Nihil eſt contingens quod non habeat aliquid neceſſarium, 1. q. 84. 1. *ad* 3. & q. 86. 3. *c.*

4 Poteſt ſumi dupliciter, ſcilicet contingens ut contingens, ideſt in particulari, & contingens in univerſali, ideſt ſecundum quod in eo invenitur ratio neceſſarii, 1. q. 86. 3. *c.*

5. Contingens ad utrumlibet eſt in potentia. Ideo non exit in actum: niſi prius per aliquid determinetur ad unum, 1. q. 19. 3. *ad* 5.

6 * Contingens ut contingens cognoſcitur directe à ſenſu, ſed indirecte ab intellectu, 1. q. 86. 3. *c.*

1 Contractio duplex, ſcilicet ad quidditatem, & ad rationem, 1. q. 5. 3. *ad* 1.

2 Contrahere eſt aliquid cum cauſa de neceſsitate incurrere, 3. q. 14. 3. *c.*

1 Contrapaſſum idem eſt quod juſtum commutativum tantum, 22. q. 61. 4. *c.*

2 Contrapaſſum primo invenitur in paſſionibus injurioſis, ſecundo in ablatione rerum per vim, tertio in commutationibus voluntariis, 22. q. 61. 4. *c.*

1 Contrarium magis diſtat à ſuo contrario, quam ſimplex negatio, 22. q. 79. 4. *c. ad* 2.

2 Nomen diſtantiæ derivatum eſt à loco ad omnia contraria, 1. q. 67. 2. *ad* 3. & 12. q. 7. 1. *c.*

3 Idem eſt cauſa contrariorum communis, non autem particularis, 1. q. 49. 3. *c.* fin. *ad* 1.

4 Idem eſt cauſa contrariorum, ſecundum diverſa; 12. q. 32. 3. *ad* 2. & 22. q. 7. 1. *ad* 2.

5 Unum contrariorum eſt cauſa alterius contrarii, per accidens tantum, 1. q. 49. 1. *c.* & 12. q. 32. 4. *c.* & q. 35. 3. *ad* 1. & 22. q. 38. 2. *ad* 3. & q. 162. 5. *ad* 3. & 3. q. 50. 1. *ad* 3.

6 Idem eſt contrarium diverſis ſecundum diverſa, non autem ſecundum idem, 12. q. 31. 8. *ad* 2. & q. 45. 1. *ad* 2. & q. 78. 4. *ad* 2. & q. 79. 1. *ad* 2.

7 Idem poteſt tolli ex cauſis contrariis per modum ſuperabundantiæ & defectus, 22. q. 89. 10. *ad* 3.

8 Contraria in re non ſunt contraria in mente, 12. q. 35. 5. *c. ad* 2. & q. 53. 1. *c.* & q. 54. 2. *ad* 1. & q. 64. 3. *ad* 3.

9 Objecta contraria cauſant contrarias paſſiones in potentiis appetitivis, non autem in cognitivis, 12. q. 54. 2. *ad* 1.

10 Contrariorum poteſt eſſe unus habitus, ſecundum quod conveniunt in una ratione communi, 12. q. 54. 2. *ad* 1. & 3. *ad* 1.

11 Aliqua dicuntur contraria dupliciter, ſcilicet ſecundum formam generis, vel ſecundum formam ſpeciei, 12. q. 35. 4. *c.*

12 Species contrariorum conſtitutę per reſpectum ad aliquid extra poſſunt habere convenientiam inter ſe, non autem ſpecies abſolutę, 12. q. 35. 4. *c.*

13 Motus habet contrarietatem terminorum, ſed mutatio ſecundum acceſſum & receſſum ab eodem termino, 12. q. 23. 2. *c.*

14 Nullus motus eſt contrarius motui circulari, 1. q. 66. 2. *c.*

15 Quietes contrarię ſunt, quę ſunt in terminis contrariis, 12. q. 31. 8. *c.*

16 Sicut quieti naturali contrariatur & quies violenta ejuſdem corporis, & quies naturalis alterius corporis; ita in affectibus animæ delectationi opponitur & delectatio, & triſtitia, 12. q. 31. 8. 2.

17 Omne quod generatur, generatur ex contrario, 1. q. 46. 1. *ad* 3. item q. 75. 7. *c.*

18 Omne compoſitum ex contrariis neceſſe eſt corrumpi, 1. q. 82. 1. *c.* item 3. q. 14. 2. *c.*

19 Contraria poſſunt ineſſe eidem, non ſecundum idem, 3. q. 46. 8. *ad* 1.

20 Sunt circa idem, quando ſubjectum æqualiter ſe habet ad ea, 22. q. 24. 10. *ad* 1.

21 Contraria contrariis curantur, 12. q. 87. 6. *ad* 3.

1 Contritio ſecundum eſſentiam eſt in corde, & pertinet ad pœnitentiam interiorem, virtualiter vero ad exteriorem, inquantum implicat propoſitum confitendi, & ſatisfaciendi, 3. q. 90. 3. *ad* 3.

2 Dolor contritionis duplex, ſcilicet ſenſitivus, & intellectivus, ſcilicet diſplicentia voluntatis. Primus eſt tantum effectus ejus, ſecundus autem eſt ipſa contritio, 3. q. 84. 8. 9. *c.* & q. 85. 1. *c.*

3 Uterque dolor debet durare uſque ad mortem. Et primus debet continuari quantum poſsibile eſt, ſervatis actibus aliarum virtutum, & ſanitate, non autem ſecundus, 3. q. 84. 8. *c.*

4 Contritio & ſingularis dolor debet eſſe de ſingulis peccatis mortalibus in principio, quæ memoriæ occurrunt; ut, ſcilicet homo actualiter ſingula deteſtetur, quantum in ipſo eſt: ſed poſtea ſufficit una communis de omnibus, 12. q. 113. 5. *ad* 3. & 3. q. 87. 1. *c.*

5 De peccato mortali totaliter oblito ſufficit generalis contritio de omni quo Deum offendit. Si autem recordetur tantum in generali, recogitet. Et ſi in ſpeciali recordetur, debet ſpecialiter conteri, & de oblivione dolere, quę ex negligentia contingit, 22. q. 113. 5. *ad* 3. & 3. q. 8. 4. *ad* 5. & q. 87. 1. *c.*

6 * Ad contritionem de venialibus non requiritur propoſitum non peccandi, ſicut de mortali, ſed ſufficit diſplicentia ejus, & ſuæ cauſę, 3. q. 87. 1. *ad* 1.

7 Peccatum veniale non remittitur hic per contritionem habitualem quę habetur per habitum charitatis, vel per habitum pœnitentiæ virtutis, quia ſic charitas non compateretur peccatum veniale, quod patet eſſe falſum, ſed requiritur virtualis contritio, puta cum aliquis hoc modo fertur ſecundum affectum in Deum, & in res divinas, ut quicquid ſibi occurreret, quod eum ab hoc motu retardaret, diſpliceret ei, & doleret ſe commiſiſſe, etiam ſi actu de illa non cogitaret: non autem requiritur actualis, 3. q. 87. 1. *c.*

8 Contritio eſt dolor pro peccatis aſſumptus cum propoſito confitendi, & ſatisfaciendi, s. q. 1. 1. *c.*

9 Eſt actus virrutis pœnitentiæ, cujus eſt deteſtari præterita delicta, s. q. 1. 2. *c.*

10 Attritio nullo modo poteſt fieri contritio quam neceſſario charitas præcedit, s. q. 1. 3. *c.*

11 De malis pœnæ poteſt eſſe dolor, non tamen contritio, s. q. 2. 1. *c.*

12 De originali peccato etſi aliqua diſplicentia eſſe poſsit, non tamen contritio, s. q. 2. 1. *c.*

13 Nullum peccatum actuale ſine contritione remittitur, s. q. 2. *a.* 3. *c.*

14 Contritio non eſt de peccato futuro, ſed magis cautio, quę eſt pars prudentiæ contritioni adjuncta, s. q. 2. 4. *c.*

15 De peccatis aliorum dolere debemus, non tamen oportet quod de eis conteramur, s. q. 2. 5. *ad* 2.

16 Quantum ad principium contritionis, oportet quod de ſingulis peccatis, quę quis in memoria habet conteratur; ſed quantum ad terminum, ſufficit quod ſit una communis de omnibus, s. q. 2. 6. *c.*

17 Contritio ut dolor eſt de peccatis in ipſa voluntate conſiſtens, omnium dolorum maximus eſt, ut vero in parte ſenſitiva derivatur ex rationis diſplicentia de peccatis, non eſt aliis doloribus major, s. q. 3. 1. *c.*

18 Contritionis dolor, ut eſt in ratione, nimius eſſe non poteſt, ut autem in ſenſu reperitur, exceſſus in eo culpabilis eſſe poteſt, s. q. 3. 2. *c.*

19 Sicuti unum peccatum eſt majus alio, ita dolor contritionis de uno peccato neceſſario major eſt quam de alio, s. q. 3. 3. *c.*

20 Toto præſentis vitæ tempore debet homo de præteritis peccatis conteri, & dolere, s. q. 4. 1. *c.*

21 Contritio cum ſit actus pœnitentiæ, maxime expediret continue de peccatis conteri, & moderate dolere, dummodo cæterarum virtutum officia ſuo tempore non omittat, s. q. 4. 2. *c.*

22 Poſt hanc vitam in purgatorio tantum, quamquam non meritorius, de peccatis contritionis, dolor eſſe poteſt, non antem in patria vel in inferno, s. q. 4. 3. *c.*

23 Contritio tam diſpoſitive quam effective inſtrumentaliter remiſsionem peccatorum cauſat, s. q. 5. 1. *c.*

24 Quę per charitatem perfecta fuerit, non modo culpæ, ſed omnis pœnæ remiſsionem operari poteſt, s. q. 5. 2. *c.*

25 Quantumcumque parvus dolor, dummodo ad contritionem ſufficiat, omnem culpam delet, s. q. 3. *c.*

1 Contumelia eſt deducere id quod eſt contra honorem alicujus, in notitiam ejus, & aliorum, quod fit principaliter per verba; ſecundo per alia, 22. q. 72. 1. *c.*

2 Contumelia eſt tantum de culpa, convitium etiam de pœna, ſed improperium eſt de indigentia, tamen quandoque unum ponitur pro alio, 22. q. 72. 1. *ad* 3.

3 Contumelia eſt contra honorem, & palam, ſed detractio contra famam & occulte: ſuſurratio vero contra amicitiam, deriſio autem erubeſcere facit, 22. q. 73. 1. *c.* & 2. *c.* & 4. *ad* 1. & q. 75. 1. *c.*

4 Contumelia, & convitium ex intentione dehonorandi notabiliter ſunt peccata mortalia; ſi autem ad correctionem, ſervato debito modo, non ſunt peccata, 22. q. 72. 2. *c.* & q. 158. 5. *ad* 3.

5 Adulterium eſt gravius peccatum quam contumelia, & hæc quam detractio ſecundum ſe; & hæc quam furtum & rapina, 22. q. 73. 3. *c.*

6 Contumelię & detractiones debent reprimi, ad correctionem audacium, & ad vitandum ſcandala, 22. q. 72. 3. *c.* & q. 73. 4. *ad* 1.

7 Contumelia principaliter oritur ex ira, ſecundo ex ſtultitia, quia convenit cum ira. Non autem ex ſuperbia directe, ſed diſ-